

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY LINIEWO**

TEKST JEDNOLITY STUDIUM

SIERPIEŃ 2013

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY LINIEWO OBEJMUJE:**

DOKUMENT STUDIUM (przedstawiony do uchwalenia)

1. Tekst studium jednolity
2. Rysunek nr 1 Studium sporządzony w skali 1:25 000

Spis treści:

Wprowadzenie	4
1. Cele i zadania Studium	4
1a. Cel i zadania Zmiany Studium	
2. Zakres opracowania	4
2a. Zakres opracowania Zmiany Studium	
3. Procedura sporządzania Studium	5
3a. Procedura sporządzenia Zmiany Studium	
4. Układ projektu dokumentu Studium	6

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU

1. Uwarunkowania społeczno – ekonomiczne	8
1.1. Charakterystyka ogólna gminy	8
1.2. Ludność	8
Rozwój ludnościowy gminy Liniewo	8
Struktura wieku ludności	14
Struktura płci	15
Struktura wykształcenia	16
Gospodarstwa domowe	16
1.3. Mieszkalnictwo	16
Wielkość zasobów mieszkalnictwa rodzinnego	16
1.4. Jakość życia mieszkańców	17
Stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej	18
1.5. Rynek pracy	19
Aktywność zawodowa ludności	19
Wielkość i struktura bezrobocia	20
Miejsca pracy	21
Bilans zasobów pracy	22
1.6. Usługi komercyjne	22
1.7. Oświata i wychowanie	23
Wychowanie przedszkolne	23
Szkolnictwo podstawowe i gimnazja	23
Szkolnictwo średnie techniczne i zawodowe	24
1.8. Ochrona zdrowia.....	24
Zakłady Opieki Zdrowotnej.....	24
Żłobki	25
Ośrodki pomocy społecznej	25
1.9. Obiekty kultury	25
Biblioteki	25
Obiekty sakralne	25
Obiekty sportowe i rekreacyjne.....	26
2. Prognoza demograficzna.....	27
2.1. Założenia do prognozy	27
2.2. Wyniki prognozy liczby ludności	28
2.3. Prognoza liczby gospodarstw domowych	34
2.4. Prognoza liczby osób aktywnych zawodowo	35
2.5. Omówienie wyników prognozy	35
3. Uwarunkowania rozwoju	37

3.1. Uwarunkowania wspierające rozwój	37
3.2. Uwarunkowania ograniczające rozwój	38

CZĘŚĆ II KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy w zakresie ochrony dóbr kultury	40
1.1. Kierunki polityki przestrzennej	40
1.2. Elementy ochrony konserwatorskiej	41
1.3. Elementy ochrony archeologicznej	47
2. Kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy w zakresie ochrony środowiska	53
2.1. Ochrona przyrody	53
2.2. Ochrona wód	55
2.3. Ochrona gruntów rolnych	57
2.4. Ochrona gruntów leśnych	57
2.5. Ochrona litosfery i zasobów kopalin	58
3. Lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe	59
3.1. Cele ochrony	59
3.2. Kierunki ochrony zasobów lokalnych	59
3.3. Zagrożenia środowiska	60
4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego	61
4.1. Cele rozwoju	61
4.2. Funkcje gminy	61
4.3. Zasoby i standardy	62
4.4. Kierunki zagospodarowania	65
4.5. Wyróżnione elementy struktury przestrzennej	68
4.6. Polityka planistyczna	71
5. Kierunki rozwoju systemów transportowych	74
5.1. Cele i kierunki układu transportowego	76

CZĘŚĆ III ZMIANA STUDIUM

WPROWADZENIE

1. CELE I ZADANIA STUDIUM

Celem opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (w rozumieniu Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym – rozdział 2 art. 6) zwanego dalej Studium – jest określenie polityki przestrzennej prowadzonej na obszarze gminy Liniewo.

Zadaniem polityki przestrzennej gminy, rozumianej jako skoordynowane działania osób i instytucji posiadających stosunek władczy wobec przedmiotu, do którego polityka jest adresowana dla osiągnięcia określonych celów, jest:

- sformułowanie uwarunkowań rozwoju zewnętrznych oraz wewnętrznych, wynikających z uwarunkowań lokalnych,
- określenie kierunków polityki przestrzennej gminy i strukturalnie wyróżnionych jej części,
- określenie zasad polityki przestrzennej odniesionej do całej gminy, jej części oraz obszarów i miejsc kluczowych,
- sformułowanie standardów użytkowania przestrzeni służących ochronie interesów publicznych,
- stworzenie podstawy do koordynacji planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu wydawanych bez planów,
- stworzenie podstaw merytorycznych do tworzenia gminnych zasobów nieruchomości (Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, art. 24, pkt 3),
- promocja rozwoju gminy.

1a. CEL I ZADANIA ZMIANY STUDIUM

Celem opracowania Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo (w rozumieniu Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. z dnia 12 czerwca 2012 r. Dz.U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.) zwanego dalej Zmianą Studium – jest umożliwienie realizacji funkcji z zakresu produkcji i usług na ściśle wyznaczonym terenie.

2. ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres przestrzenny Studium obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy. Zakres czasowy Studium obejmuje określenie długotrwałego procesu zmian struktury przestrzennej (wizja ewolucji), realizującego cele strategiczne rozwoju do roku 2020. Zakres problemowy zgodnie z ofertą poza problematyką określoną w art. 6 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 o zagospodarowaniu przestrzennym obejmuje:

- uwarunkowania społeczno – ekonomiczne,
- analizy możliwości rozwoju miejscowości wskazanych do koncentracji ludności i potencjału społeczno-gospodarczego,
- analizy i prognozy demograficzne

2a. ZAKRES OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Zakres przestrzenny Zmiany Studium to teren w granicach drogi wojewódzkiej nr 224, drogi powiatowej nr 10417 oraz drogi gminnej w obrębach geodezyjnych Płachty i Liniewo obejmujący powierzchnię ok. 39 ha.

Granice Zmiany Studium zostały określone w uchwale Rady Gminy Liniewo nr XXI/122/2012 Rady Gminy Liniewo z dnia 29 sierpnia 2012 r. przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo.

Zakres czasowy Studium pozostaje bez zmian zgodnie z przyjętym założeniem w obowiązującym dokumencie Studium.

Zakres problemowy Zmiany Studium przyjęto zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. z dnia 12 czerwca 2012 r. Dz.U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.).

3. PROCEDURA SPORZĄDZANIA STUDIUM

W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego w dniu 10 grudnia 2002r. została podpisana umowa pomiędzy Wójtem Gminy Liniewo a Fundacją ECOBALTIC na sporządzenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo w terminie czterech miesięcy od momentu otrzymania niezbędnych materiałów wyjściowych oraz Informacji i wniosków Zarządu Województwa Pomorskiego.

Rada Gminy w Liniewie w dniu 25 lutego 2003 r. podjęła Uchwałę Nr V/31/2003 w sprawie przystąpienia do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo. Wójt Gminy pismem z dnia 03.03.2003 zawiadomił 27 instytucji o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo z prośbą o zgłoszenie wniosków do tego opracowania. Na wysłanych 27 zawiadomieniach w terminie 21 dni przyszło 5 zwrotnych pism. Informacje i Wnioski Zarządu Województwa Pomorskiego wpłynęły do Urzędu Gminy w Liniewie dnia 20 marca 2003 r.

Z uwagi na bardzo krótki okres sporządzenia Studium, w ofercie zaproponowano sporządzenie tego dokumentu metodą partycypacyjną, umożliwiającą łączenie wiedzy i doświadczenia ekspertów – członków zespołu autorskiego, ze znajomością przestrzeni przez znawców realiów gminnych rekomendowanych przez Zamawiającego.

Pierwsze seminarium dotyczące uwarunkowań rozwoju gminy odbyło się w Urzędzie Gminy w dniu 21.03.2003. Jego celem była identyfikacja „gorących miejsc” i „gorących problemów” w zakresie uwarunkowań:

- przyrodniczo – kulturowych,
- infrastruktury technicznej,
- zagospodarowania przestrzennego.

Zweryfikowana redakcja została przedstawiona Zamawiającemu.

Wójt gminy Liniewo, po zaakceptowaniu w/w dokumentu, działając zgodnie z art. 6, ust. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 415 z późn. zmianami), pismem nr UAN-735/12/2003 z dnia 29.05.2003 przedłożył do zaopiniowania projekt Studium: Województwu Pomorskiemu, Zarządowi Województwa Pomorskiego, zarządom gmin sąsiednich, właściwym zarządom dróg, właściwym organom wojskowym, pozostałym organom właściwym do opiniowania Studium.

Wysłano 25 pism z dołączonym projektem Studium

- 6 instytucji zaopiniowało projekt Studium bez zastrzeżeń,
- 2 instytucje przesłały projekt Studium zgodnie z kompetencjami,
- 14 instytucji nie skorzystało z możliwości opiniowania Studium w ustawowym terminie 21 dni od dnia udostępnienia dokumentu Studium (art. 6, ust. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym)
- 3 instytucje zgłosiły swoje uwagi:

- Zarząd Województwa Pomorskiego w Gdańsku zgłosił uwagi dotyczące infrastruktury technicznej – odpowiednie korekty wprowadzono do treści zeszytu p.t. Infrastruktura techniczna. Po konsultacji z Zamawiającym uzgodniono przenieść ten zeszyt do dokumentacji Studium,
- „Energia” Gdańska Kompania Energetyczna S.A Zakład w Starogardzie Gdańskim – zgłosił uwagi dotyczące sieci energetycznych – odpowiednie korekty wprowadzono do tekstu zeszytu p.t. Infrastruktura techniczna.
- Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku – zgłosiła uwagę dotyczącą wpisania do tekstu Studium informacji o posterunku Policji w Liniewie, której nie uwzględniono ze względu na charakter i zakres merytoryczny dokumentu.

3a. PROCEDURA SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM

Procedurę sporządzenia zmiany Studium przeprowadzono zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. z dnia 12 czerwca 2012 r. Dz.U. z 2012r. poz. 647 z późn. zm.).

4. UKŁAD PROJEKTU DOKUMENTU STUDIUM

Tekst Studium składa się z trzech następujących części:

- część I zawiera ogólną charakterystykę społeczno – ekonomiczną gminy oraz uwarunkowanie wspierające i ograniczające rozwój.
- część II odpowiada w pełni wymogom ustawowym określając uwarunkowania i kierunki zagospodarowania odniesione do całego obszaru gminy w zakresie problematyki przyrodniczej, dziedzictwa kulturowego, zagospodarowania przestrzennego, transportu. Zawiera ona także kierunki zagospodarowania odniesiona do całego obszaru gminy, wyróżnionych stref, rejonów oraz lokalnych centrów wzrostu. Problematyka infrastruktury technicznej stanowi odrębny zeszyt.
- część III Zmiana Studium, która zawiera ustalenia przyjęte w zmianie studium zgodnie z uchwałą nr Rady Gminy Liniewo z dnia

1. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-EKONOMICZNE

1.1. Charakterystyka ogólna gminy

Gmina Liniewo położona jest w centralnej części województwa pomorskiego, w powiecie kościerskim. Graniczy z gminami: Stara Kiszewa, Kościerzyna, Nowa Karczma oraz miastem i gminą Skarszewy, należącymi do powiatu starogardzkiego. Teren gminy położony jest w obszarze mezoregionu Pojezierza Kaszubskiego. Znajduje się w obrębie wielofunkcyjnej strefy pojeziernej o charakterze rolno – leśno-turystycznym.

Gmina Liniewo położona jest w odległości 30 – 45 km od centrum Gdańska, na obrzeżu Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego.

Podstawowe dane o gminie:

- powierzchnia gruntów ogółem – 110 km²
- struktura użytkowania gruntów:
 - grunty orne, sady, łąki i pastwiska – 69,85 km²
 - lasy i grunty zadrzewione i zakrzewione – 25,52 km²
 - pozostałe grunty i nieużytki – 14,63 km²
- liczba obrębów geodezyjnych – 11
- liczba sołectw – 14
- liczba miejscowości – 22
- liczba mieszkańców w 2002 r. – 4828

1.2. Ludność

Rozwój ludnościowy gminy Liniewo

Gmina Liniewo podzielona jest na 14 sołectw, w skład których wchodzi 22 miejscowości.

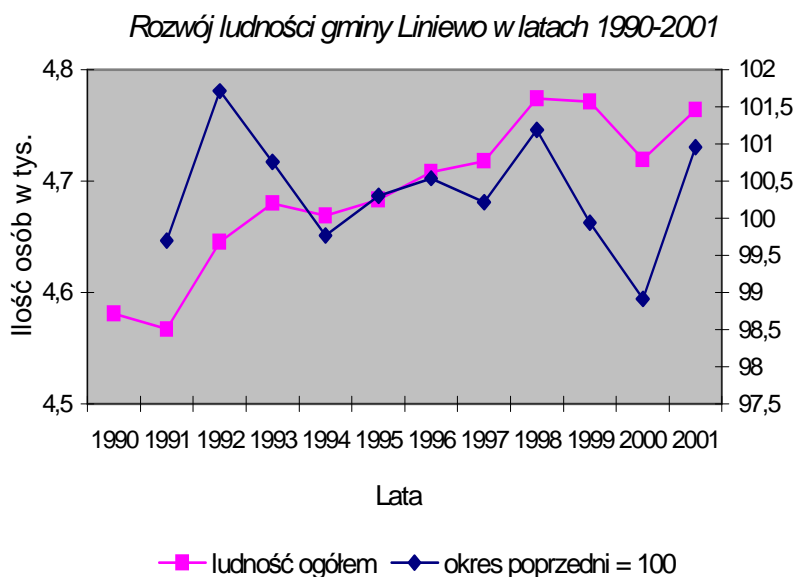
W końcu 2001 r. na terenie gminy wg U.S. zamieszkiwało 4764 osób, co stanowiło

- 0,22% ludności województwa ogółem,
- 0,68% ludności wiejskiej województwa pomorskiego,
- 11,1% ludności wiejskiej województwa powiatu kościerskiego.

Tabl. 1 Rozwój liczby ludności gminy Liniewo w latach 1990-2001

Rok	Ludność (osoby)	Rok 1990 = 100%	Rok poprzedni = 100%
1990	4581	100,0	
1991	4567	99,7	99,7
1992	4645	101,4	101,7
1993	4680	102,2	100,8
1994	4669	101,9	99,8
1995	4683	102,2	100,3
1996	4708	102,8	100,5
1997	4718	103,0	100,2
1998	4774	104,2	101,2
1999	4771	104,1	99,9
2000	4719	103,0	98,9
2001	4764	104,0	101,0

Od roku 1990 w gminie Liniewo (tabl.1) odnotowano przyrost liczby ludności o 4%, a średnioroczna stopa wzrostu w tych latach wynosiła 0,36 %. Jest to tempo niższe od tempa wzrostu w sąsiedniej gminie Nowa Karczma, ale znacznie wyższe od odnotowanego w wielu miastach województwa. Przyrost ludności powiatu kościerskiego na terenach wiejskich w tym samym czasie wyniósł około 10%. Głównym powodem mniejszego przyrostu w gminie jest migracja spowodowana brakiem miejsc pracy.

Gęstość zaludnienia w gminie Liniewo jest zbliżona do średniej gęstości na terenach wiejskich województwa pomorskiego, ale wyższa niż na terenach wiejskich powiatu kościerskiego.

Wyszczególnienie	Gęstość zaludnienia osób na km ²
województwo pomorskie - wieś	40,8
powiat kościerski - wieś	36,9
gmina Liniewo	42,9
gmina Nowa Karczma	53,1
gmina Przywidz	40,5

Rozmieszczenie ludności

Największe miejscowości w gminie to wieś gminna Liniewo, Orle, Głodowo, Wysin. każda z tych wsi ma po ponad 500 mieszkańców, co stanowi pewną gwarancję lepszego wyposażenia w usługi. Łącznie zamieszkuje je 2828 osób, co stanowi 58,6 mieszkańców gminy. Kolejną grupę stanowią wsie średniej wielkości ok. 250-350 mieszkańców. Są to wsie: Garczyn, Łownica, i Lubieszyn. Zamieszkuje w nich 866 osób tj. 17,9 % mieszkańców gminy.

Tabl.2. Ludność gminy Liniewo w miejscowościach (stan wg U. G. na dzień 31.12.2002 r.)

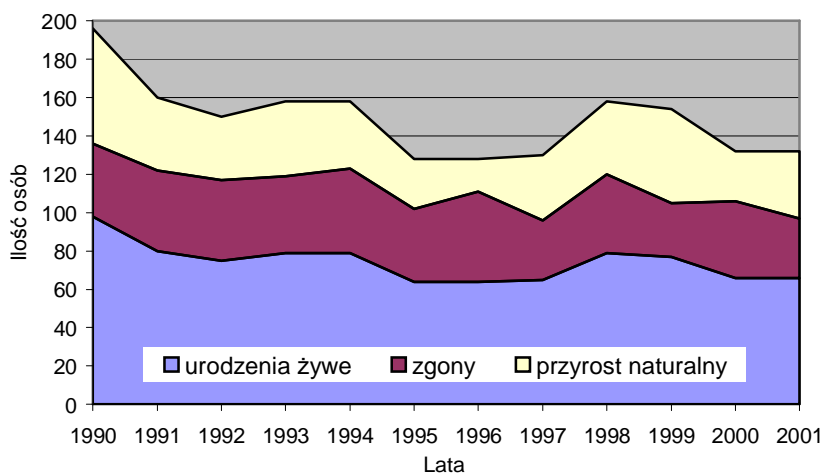
Sołectwo		Nazwa miejscowości	Stan na 31.12.02 r.	% ogółu ludności
Ogółem			4828	
1.	Liniewo	Liniewo	1052	21,8
2.	Liniewskie Góry	Liniewskie Góry	90	1,9
3.	Głodowo	Głodowo	573	13,3
4.		Brzęczek	5	
5.		Deka	57	
6.		Mestwinowo	8	
7.	Chrzutowo	Chrzutowo	55	1,8
8.		Równe	31	
9.	Łłownica	Łłownica	269	5,6
10.	Lubieszyn	Lubieszyn	280	5,8
11.	Lubieszyniek	Lubieszyniek	89	1,8
12.	Orle	Orle	647	13,4
13.	Garczyn	Garczyn	317	6,6
14.	Płachty	Płachty	100	2,1
15.	Sobącz	Sobącz	197	4,7
16.		Bukowe Pole	30	
17.	Stefanowo	Stefanowo	38	2,1
18.		Milonki	62	
19.	Chrósty Wysińskie	Chrósty Wysińskie	190	4,9
20.		Rymanowiec	48	
21.	Wysin	Wysin	556	14,3
22.		Stary Wiec	134	

Przyrost naturalny

Tabl. 3 Ruch naturalny w gminie Liniewo w latach 1990 -2001

Rok	Ruch naturalny						saldo migracji
	osób			osób na 1000 ludności			
	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	
1990	98	38	60	21,4	8,3	13,1	- 48
1991	80	42	38	17,5	9,2	8,3	- 52

Rok	Ruch naturalny						saldo migracji
	osób			osób na 1000 ludności			
	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	
1992	75	42	33	16,1	9,0	7,1	4
1993	79	40	39	16,9	8,5	8,3	- 3
1994	79	44	35	16,9	9,4	7,5	- 26
1995	64	38	26	13,7	8,1	5,6	5
1996	64	47	17	13,6	10,0	3,6	- 21
1997	65	31	34	13,8	6,6	7,2	- 9
1998	79	41	38	16,5	8,6	8,0	- 1
1999	77	28	49	16,1	5,9	10,3	- 44
2000	66	40	26	14,0	8,5	5,5	- 32
2001	66	31	35	13,9	6,5	7,3	- 27

Główną przyczyną małej dynamiki wzrostu liczby ludności obok omówionego niżej ujemnego salda migracji jest spadek liczby urodzeń. Spowodowany jest on obniżeniem dzietności kobiet (zjawisko obserwowane w całej Polsce), jak i zmianami w strukturze wieku kobiet w wieku rozrodczym. Skutkiem niskowej tendencji wskaźnika urodzeń (urodzenia przeliczone na 1000 ludności) jest spadek wskaźnika przyrostu naturalnego. Liczba zgonów utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a wskaźnik zgonów nawet się obniża (tabela 4).

Tabl. 4 Ruch naturalny w gminie Liniewo na tle województwa oraz gmin sąsiednich Nowa Karczma i Przywidz w roku 2001

	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost
	na 1000 ludności			
województwo pomorskie	5,3	10,7	8,1	2,6
powiat kościerski	5,7	13,1	6,9	6,2
gmina Liniewo	6,2	13,5	6,3	7,2
gmina Nowa Karczma	5,1	17,8	4,8	13,0
gmina Przywidz	7,6	12,3	8,3	4,0

Współczynnik dynamiki demograficznej wyrażony stosunkiem liczby urodzeń do liczby zgonów kształtuje się podobnie jak dla całego powiatu kościerskiego, zdecydowanie lepiej niż całego województwa pomorskiego. Z porównywanych gmin zdecydowanie korzystniej wypada Nowa Karczma, jednak różnica w tym wypadku jest tak duża, że będzie można go uznać za wiarygodny jeżeli potwierdzi się w następnych latach.

Tabl. 5 Współczynniki dynamiki demograficznej w 2001 r.

	Współczynnik dynamiki demograficznej
województwo pomorskie	1,32
powiat kościerski	1,91
gmina Liniewo	2,13
gmina Nowa Karczma	3,72
gmina Przywidz	1,48

Ruch migracyjny

Ruch migracyjny na terenie gminy Liniewo w ostatnim dziesięcioleciu zmieniał się. Były w tym okresie nieliczne lata z minimalnym dodatnim saldem migracji. Jednak w ostatnich trzech latach zdecydowanie więcej osób emigruje z gminy niż napływa. Taka sytuacja najprawdopodobniej utrzyma się w najbliższych latach i spowodowane jest to dramatyczną sytuacją na lokalnym rynku pracy. Młodzież po ukończeniu szkół nie ma po co wracać w rodzinne strony - szuka zatrudnienia i miejsca do życia poza gminą.

Struktura wieku ludności

Tabl.1. Ludność gminy Liniewo w 2001 r. według społeczno-ekonomicznych grup wiek

GRUPA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA	Wiek	Liczba ludności	%
1. żłobkowa	0-2	198	4,2
2. przedszkolna, w tym:	3-6	252	5,3
	3-5	188	3,9
	6	64	1,3
3. szkoły podstawowej	7-12	460	9,7
4. gimnazjalna, w tym:	13-15	265	5,6
	13-14	170	3,6
	15	95	2,0
5. liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-18	297	6,2
	16-17	193	4,1
	18	104	2,2
6. studencka	19-24	530	11,1
7. wieku przedprodukcyjnego	0-17	1368	28,7
8. wieku produkcyjnego	18-59K/64M	2814	59,1
9. wieku poprodukcyjnego	60K/65M i więcej	582	12,2

Struktura wieku ludności gminy Liniewo jest zbliżona do struktury dla terenów wiejskich całego województwa, znacznie młodsza od struktury wieku województwa pomorskiego - 28,7%, mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym (17 i mniej lat), a 12,2% to ludność w wieku emerytalnym, (dla województwa - odpowiednio 24,4% i 13,2%). Sąsiadujące gminy zamieszkuje społeczność o młodszej strukturze wieku.

Tabl. 2 Udział ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w gminie Liniewo na tle sąsiednich gmin, powiatu kościerskiego, terenów wiejskich województwa oraz całego województwa pomorskiego

	wiek przedprodukcyjny	wiek produkcyjny	wiek poprodukcyjny
województwo Pomorskie	24,4	62,4	13,2
województwo –tereny wiejskie	30,0	59,1	10,9
powiat Kościerski	28,7	59,8	11,5
gmina Liniewo	28,7	59,1	12,2
gmina Nowa Karczma	30,9	59,0	10,1
gmina Przywidz	30,0	60,8	9,3

Podobnie, jak to się dzieje na przeważającym obszarze Polski, również w gminie Liniewo następuje proces starzenia się społeczeństwa wyrażający się spadkiem udziału wieku przedprodukcyjnego, a wzrostem udziału starszych grup wieku. Fakt ten obrazują dane w tabeli poniżej.

	Udział w ludności ogółem w % w latach		
	1988 r.	1997 r.	2001 r.
wiek przedprodukcyjny	36,7	32,7	28,7
wiek produkcyjny	52,9	55,9	59,1
wiek poprodukcyjny	10,4	11,4	12,2

Odnosząc liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym, do liczby osób w wieku produkcyjnym otrzymujemy obciążenie osobami nieprodukcyjnymi przypadające na 100 osób w wieku produkcyjnym. Obciążenie to w gminie Liniewo wynosi (69,3) jest zbliżone do obciążenia w sąsiadującej gminie Nowa Karczma (69,5) oraz identyczne jak łącznie na terenach wiejskich województwa pomorskiego. Jest natomiast wyższe niż średnio w całym powiecie kościerskim (67,3), w gminie Przywidz (64,5) oraz zdecydowanie wyższe od obciążenia przeciętnego w całym woj. pomorskim (60,3). Wysokie obciążenie przedprodukcyjnymi grupami wieku rzutuje na sytuację materialną rodzin, która w większości rodzin zamieszkujących gminę Liniewo jest trudna.

Struktura płci

Na 100 mężczyzn w gminie Liniewo przypada tu 98 kobiet. Udział kobiet w liczbie mieszkańców (49,6%) jest zbliżony do rejestrowanego w powiecie kościerskim. Jest natomiast niższy niż w województwie ogółem, gdzie przeważają kobiety. Podobny, niski udział kobiet wykazuje gmina Nowa Karczma, wyższy położona bliżej aglomeracji gmina Przywidz. Niski udział kobiet na terenach wiejskich wynika z dominacji kobiet w odpływie ze wsi.

Tabl. 1 Struktura płci mieszkańców gminy Liniewo na tle struktury wojewódzkiej

	gmina Liniewo		Województwo	
	osób	%	ogółem	wieś
ogółem	4764	100,0	100,0	100,0
mężczyźni	2401	50,4	48,8	48,0
kobiety	2363	49,6	51,2	52,0

Struktura wykształcenia

Informacje dostępne na temat wykształcenia mieszkańców gminy Liniewo mamy tylko dla momentów przeprowadzania Narodowych Spisów Powszechnych. Nie podajemy struktury wykształcenia, gdyż w momencie sporządzania tego opracowania dane NSP 2002 roku nie zostały jeszcze opublikowane, natomiast informacje z NSP z 1988 roku zdezaktualizowały się.

Gospodarstwa domowe

Również i w tym przypadku informacje na temat liczby i struktury gospodarstw domowych mamy tylko dla momentów przeprowadzania spisów powszechnych. W związku, że nie są jeszcze opublikowane wyniki ostatniego narodowego spisu z 2002 roku musimy bazować na dość odległych danych z NSP 1988 r.

W 1988 roku przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wynosiła 4,08. Była to wielkość wyższa od średniej dla terenów wiejskich byłego województwa gdańskiego (3,85) oraz od wielkości na terenie gminy Nowa Karczma, ale niższa niż w porównywalnej gminie Przywidz.

Zakładając, że średnia wielkość gospodarstwa domowego uległa obniżeniu do 3,7, szacujemy liczbę gospodarstw domowych zamieszkałych w gminie Liniewo w końcu 2001 r. na około 1,3 tys.

1.3. Mieszkalnictwo

Wielkość zasobów mieszkalnictwa rodzinnego

W końcu 2001 r. na terenie gminy Liniewo było 1095 mieszkań,

o liczbie 4356 izb,

o łącznej powierzchni użytkowej 80,5 tys. m²

Liczba mieszkań w gminie Liniewo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest wyższa niż w porównywanych gminach lecz niższa niż średnia w powiecie kościerskim i niższa od średniej wojewódzkiej (tabl. 1).

Tabl. 1 Wskaźniki zamieszkiwania – gminy Liniewo na tle województwa i gmin sąsiednich

	Liczba mieszkań na 1000 ludności	Przeciętna powierzchnia w m ² użytkowa na osobę	Przeciętna liczba osób	
			na mieszkanie	na izbę
województwo pomorskie	293,5	18,1	3,35	0,94
powiat kościerski	238,6	16,6	4,15	1,07
gmina Liniewo	229,8	16,9	4,35	1,09
gmina Nowa Karczma	214,0	15,6	4,67	1,17
gmina Przywidz	213,8	14,9	4,68	1,23

1.4. Jakość życia mieszkańców

Ocena warunków zamieszkiwania

Społeczność gminy Liniewo zamieszkuje w trzech typach zabudowy:

- 60,4% - zabudowa zagrodowa
- 12,5% - zabudowa jednorodzinna
- 27,1% - zabudowa wielorodzinna

Zabudowa wielorodzinna to na ogół budynki po byłym PGR, z których w przypadku Orla oraz Głódowa powstały spółdzielnie mieszkaniowe. Poza spółdzielniami występuje ona w Starym Wiecu, Dece, Garczynie, Iłownicy i Płachtach.

Warunki zamieszkiwania w gminie należy uznać za złe. Porównując wskaźniki zamieszkania z roku 2001 (w tabeli powyżej) z wskaźnikami z 1990 roku, które przedstawiały się następująco:

- liczba mieszkań na 1000 ludności – 234,9
- przeciętna powierzchnia użytkowa na osobę – 17,1
- przeciętna powierzchnia mieszkania – 72,8
- przeciętna liczba osób na mieszkanie - 4,26
- przeciętna liczba osób na izbę – 1,08

widzimy, że w ostatnim dziesięcioleciu wskaźniki te nie tylko nie uległy poprawie, ale wręcz odwrotnie. Jedynym wskaźnikiem, który uległ poprawie na przestrzeni ostatnich 12 lat jest przeciętna powierzchnia mieszkania, która w 2001 roku wynosiła 73,5 m².

Poziom budownictwa mieszkaniowego w gminie Liniewo należy uznać za

zdecydowanie niezadowalający. Obrazuje to zestawienie liczby oddanych w pięcioleciu 1997- 2001 mieszkań (7 wg danych U.S.) z liczbą zawartych w tym czasie w gminie małżeństw (153). Nasuwa się wniosek, że co dwudzieste zawarte w tych latach małżeństwo miałyby teoretycznie szansę na własne mieszkanie. Najistotniejszą barierą w budownictwie mieszkaniowym w gminie, jak i w większości gmin wydają się być niskie zasoby kapitałowe ludności oraz brak instytucjonalnych form finansowania budownictwa mieszkaniowego dla mniej zamożnych.

Stopień wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej

Na ocenę warunków zamieszkiwania wpływa stopień wyposażenie w infrastrukturę techniczną; w przypadku terenów miejskich wyrażaną udziałem ludności (% ogółu ludności) korzystającej z sieci wodociągowej, gazowej i kanalizacji. Natomiast na terenach wiejskich wyrażaną długością sieci.

Gminy	Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	
	Wodociągowa rozdzielcza	Kanalizacyjna	Wodociągowe	Kanalizacyjne
powiat kościerski – wieś	450,0	38,5	5059	514
Liniewo	83,7	8,5	742	69
Nowa Karczma	93,7	14,2	911	158
Przywidz	65,4	4,1	561	101

Z tabeli powyżej wynika że, stopień wyposażenia w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizację) w gminie Liniewo jest niższy niż w porównywanej gminie Nowa Karczma ale natomiast dużo wyższy niż średnio na terenach wiejskich powiatu kościerskiego.

Gminy	Sieć w km na powierzchnię w km ²	
	Wodociągowa rozdzielcza	Kanalizacyjna
powiat kościerski - wieś	0,39	0,03
Liniewo	0,76	0,08
Nowa Karczma	0,82	0,12
Przywidz	0,50	0,03

Stopień telefonizacji gminy; na koniec 1999 r. (brak aktualniejszych danych) był zdecydowanie wyższy niż gminie Nowa Karczma, która odbiegała znacząco od średniej dla całego powiatu kościerskiego. W gminie było 805 abonentów telefonii przewodowej. Liczba abonentów telefonicznych (stan w dniu 31.12.1999) na 1000 ludności wynosiła:

– woj. pomorskie	267,5
– powiat kościerski	184,7
– gmina Nowa Karczma	81,5
– gmina Liniewo	168,7
– gmina Przywidz	161,2

W związku z olbrzymim rozwojem telefonii komórkowej i w ostatnich latach również telefonii sieciowej stopień telefonizacji przestaje być problemem.

Drogi lokalne mają długość 77 km, w tym wszystkie mają nawierzchnię twardą. Gmina Liniewo charakteryzuje się mniejszą siecią dróg gminnych w porównaniu z gminami Nowa Karczma i Przywidz. Jednak charakterystycznym jest fakt, że są to drogi o powierzchni twardej. Pod względem długości dróg lokalnych przeliczonych na powierzchnię gminy w km² sytuacja najlepiej wygląda w gminie Nowa Karczma gdzie wskaźnik ten oscyluje wokół jedności, gdy tymczasem w gminach Liniewo i Przywidz równa się 0,7.

1.5. Rynek pracy

Aktywność zawodowa ludności

Informacje na temat aktywności zawodowej mieszkańców gminy Liniewo mamy tylko dla momentów przeprowadzania Narodowych Spisów Powszechnych. Aktywność zawodowa ludności w trakcie NSP 1988 kształtowała się następująco (wyniki NSP 2002 jeszcze nie dostępne):

	1988 r.
czynni zawodowo	43,0
bierni zawodowo	57,0
na 100 czynnych zawodowo przypada biernych	133

Aktualną liczbę aktywnych zawodowo możemy jedynie szacować kierując się informacjami z NSP z 1988 i prowadzonymi przez GUS badaniami aktywności

ekonomicznej ludności. Należy pamiętać, że do osób aktywnych zawodowo zaliczane są również osoby bezrobotne, o ile aktywnie poszukują pracę.

Zakładając, że aktywność zawodową ludności ogółem wynosi ok. 42%, a aktywność zawodową ludności w wieku produkcyjnym ok. 70% otrzymujemy liczbę aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Liniewo około 2,0 tys. osób.

Wielkość i struktura bezrobocia

W końcu grudnia 2002 r. w gminie Liniewo było 447 bezrobotnych, w tym 220 kobiet. Kobiety stanowiły około 49% bezrobotnych.

Około 75% bezrobotnych (335 osób) pozbawionych było prawa do zasiłku.

Stopa bezrobocia w gminie przekracza przeciętną wojewódzką, gdyż wynosi ponad 22% aktywnych zawodowo.

Wzrost bezrobocia w skali całej Polski notowany jest od początku 1999 r. Wiąże się to w dużym stopniu mierze z rządową reformą ubezpieczeń społecznych, w wyniku której osoby bezrobotne i nie zarejestrowane dotąd w urzędzie pracy zgłosiły się tamże w celu zapewnienia sobie ubezpieczenia. Walce z bezrobociem nie sprzyja niskie tempo wzrostu gospodarczego.

Tab. 1 Liczba bezrobotnych w gminie Liniewo w latach 1997-2002

Rok	Ogółem	Kobiety		Odsetek bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
		Liczba	%	
1997	361	240	66,5	13,7
1998	288	179	62,1	10,6
1999	349	208	59,6	12,7
2000	410	235	57,3	15,0
2001	393	221	56,2	14,0
2002	447	220	49,2	15,9

Stale rośnie liczba i udział ludzi młodych w ogólnej liczbie. Oznacza to brak ofert dla wchodzących na rynek pracy. Jest to wyż demograficzny z początku lat 80-tych. Niemniej dramatyczny wydaje się jednak los osób w wieku ponad 35 lat; szanse tych osób na rynku pracy nie są duże, jeżeli nie reprezentują wysokich kwalifikacji zawodowych, a one często nie przedstawiają się najlepiej

Miejsca pracy

Liczbę miejsc pracy w Liniewo szacuje się na ok. 0,75 tys. osób, z tego około 270 osób to pracujący w rolnictwie indywidualnym, ok. 260 to pracujący w podmiotach gospodarczych o zatrudnieniu powyżej 9 osób (stan na 31.12.2001). Pozostałe miejsca pracy to w podmiotach o zatrudnieniu do 9 osób.

Szacuje się, że w podmiotach gospodarczych o zatrudnieniu poniżej 9 osób, a więc podmiotach nie podlegającej statystyce zatrudnionych, jest ok. 200 osób.

Tabl. 1 Pracujący w gospodarce narodowej (w podmiotach o zatrudnieniu powyżej 9 osób) na 1000 mieszkańców. Stan w dniu 31.12. 2001 r

	ogółem	w tym					
		rolnictwo leśnictwo i rybołówstwo	przemysł	budow- nictwo	handel i naprawy	edukacja	administracja publiczna obrona narodowa i ubezpieczenia
województwo	207,9	4,4	65,1	13,0	22,4	24,3	13,6
powiat kościer- ski - wieś	114,0	4,6	61,2	5,1	8,1	17,4	4,6
gmina Liniewo	55,0	2,9	8,6	1,3	9,2	15,7	6,5
gmina Nowa Karczma	53,0	4,4	7,7	2,0	1,3	16,7	10,7
gmina Przywidz	50,7	2,1	11,3	2,4	3,4	19,8	5,3

Na 1000 mieszkańców gminy Liniewo przypada tylko 55 miejsc pracy w podmiotach o liczbie zatrudnionych powyżej 9 osób. Tak niska liczba miejsc pracy w gminie oddalanej od aglomeracji gdańskiej jest potwierdzeniem dramatycznej sytuacji na rynku pracy. Sytuacja w gminach sąsiednich nie jest lepsza. Na terenach wiejskich powiatu jest wprawdzie dwa razy więcej miejsc pracy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, jednak nadal oferta jest za uboga, aby uzdrowić sytuację w gminie Liniewo.

Miejsca pracy w gminie Liniewo poza rolnictwem to głównie praca w usługach.

Odmienną strukturę miejsc pracy wykazuje powiat kościerski.

Tabl. 2 Struktura pracujących w gospodarce narodowej (w podmiotach o zatrudnieniu powyżej 9 osób) wg sektorów. Stan w dniu 31.12.2001 r

Wyszczególnienie	Sektor I rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	Sektor II przemysł, zaopatrzenie w energię i budownictwo	Sektor III usługi
województwo	2,1	37,6	60,3
powiat kościerski - wieś	4,5	58,2	37,3
gmina Liniewo	5,3	17,9	76,7
gmina Nowa Karczma	8,4	18,3	73,4
gmina Przywidz	4,1	27,1	68,8

Bilans zasobów pracy

Bilans zasobów pracy może być dokonywany jedynie szacunkowo, gdyż taki charakter ma liczba zawodowo aktywnych, szacunkowy charakter ma też wielkość salda dojazdów do pracy i liczba pracujących w gminie (sprawozdawczość GUS nie obejmuje wszystkich pracujących). Wynikową wielkością jest saldo dojazdów do pracy.

Liczba aktywnych zawodowo - 2000.

Liczba bezrobotnych - ok. 450

Liczba miejsc pracy - ok. 750

Saldo dojazdów do pracy – ujemne tzn. przewaga wyjazdów do pracy nad dojazdami,

co świadczy o dramatycznym braku miejsc pracy dla mieszkańców gminy. Liczba miejsc pracy w gminie pokrywa w ok. 37% potrzeby lokalnego rynku pracy. Jest to przyczyną trudnej sytuacji materialnej mieszkańców gminy.

1.6. Usługi komercyjne

Wg danych U.S. liczba sklepów na terenie gminy Liniewo na koniec 2001 r. wynosiła 32 o powierzchni około 1900 m². Zatrudnionych było 48 osób.

	Na 1000 mieszkańców	
	Ilość sklepów	Powierzchnia sklepowa w m ²
województwo pomorskie	11,2	674,9
powiat kościerski	9,2	531,0
powiat kościerski wieś	6,8	351,6
gmina Liniewo	5,5	376,8
gmina Nowa Karczma	5,1	317,0
gmina Przywidz	5,5	252,6

Ze wskaźników tych wynika, że ilość sklepów w gminie przypadająca na 1000 mieszkańców jest niższa od średniej dla wiejskich terenów powiatu kościerskiego, natomiast powierzchnia sklepowa jest wyższa. Ilość sklepów na 1000 mieszkańców jest porównywalna z gminami sąsiadującymi. Wskaźniki te będą jednak niższe jeżeli do ich obliczenia uwzględnimy dane z Urzędu Gminy z dnia 31.12.2002 r. mówiące, że na terenie gminy znajdują się tylko 23 sklepy. Sklepy znajdują się w: Liniewie – 6, Wysinie – 4, Lubieszynie – 3, Głodowie – 2, Orle – 3, Garczynie – 2, Starym Wiecu – 1, Sobączu – 1, Chrztopie – 1 oraz w miejscowości Chrósty Wysińskie – 1.

Jeżeli chodzi inne zakłady usługowe na terenie gminy to między można wymienić w Liniewie: lecznicę dla zwierząt, zakład elektroenergetyczny, wodno-kanalizacyjny, wulkanizacyjny, 3 warsztaty samochodowe czy ślusarsko-tokarski w Wysinie.

1.7. Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy Liniewo funkcjonują dwa przedszkola, oba na terenie szkół. Znajdują się one w Liniewie i Garczynie.

Łącznie korzystających z nich dzieci w wieku 3-5 lat jest 38, po 19 dzieci w każdym z przedszkoli (wg danych z U.G.)

Wg Urzędu Statystycznego w Gdańsku na koniec 2001 r. na terenie gminy było 188 dzieci w wieku 3-5 lat, a 6-latków – 64. Stopień uczestnictwa w opiece przedszkolnej dzieci z grupy wiekowej 3-5 wynosi 20,2%. Jest to bardzo niski wskaźnik wynikający zubożenia mieszkańców, przy jednoczesnym braku świadomości, jak istotnym dla rozwoju dziecka jest wychowanie przedszkolne.

Szkolnictwo podstawowe i gimnazja

Na terenie gminy Liniewo w roku szkolnym 2002/03 działa łącznie 5 szkół, w tym 4 szkoły podstawowe i 1 gimnazjum.

Do szkół podstawowych uczęszcza 406 uczniów, do klas zerowych 68, natomiast do gimnazjum uczęszczało 220.

W 2002/2003r. na jeden oddział przypada 17,8 uczniów. Jest to w przybliżeniu średnia dla terenów wiejskich powiatu kościerskiego. Na jednego nauczyciela

pełnozatrudnionego przypada 13,0 uczniów, przy średniej dla powiatu kościerskiego wynoszącej 13,2.

Tabl.1 Liczba uczniów w szkołach gminy Liniewo w roku szkolnym 2000/2001

Szkoła	Miejscowość	Liczba uczniów + "O"	Liczba pomieszczeń do nauki	Liczba nauczycieli	Liczba oddziałów	Liczba uczniów na 1 pdn
Razem		694	49	53	39	
Szkoła Podstawowa	Wysin	69+14	7 + sala	9	7	11,9
Szkoła Podstawowa	Głodowo	85+18	9 + sala	9	7	14,7
Zespół Oświatowy	Garczyn	66+11	11 + sala	8	7	7,0
Zespół kształcenia i wychowania	Liniewo	186+25	10	16	9	21,1
Gimnazjum	Liniewo	220	12	11	9	18,3

Szkolnictwo średnie techniczne i zawodowe

Na terenie gminy Liniewo nie ma innego szkolnictwa poza podstawowym i gimnazjalnym.

1.8. Ochrona zdrowia

Zakłady Opieki Zdrowotnej

Podstawową opiekę lekarską na terenie gminy świadczy Niepubliczny Ośrodek Zdrowia w Lubieszynie.

Apteki

Na terenie gminy działała 1 apteka również w Lubieszynie

Liczba mieszkańców przypadająca na aptekę

województwo	3644
powiat kościerski	4164
gmina Liniewo	4764
gmina Nowa Karczma	6098
gmina Przywidz	5308

Żłobki

Na terenie gminy nie ma żłobka.

Ośrodki pomocy społecznej

Na terenie gminy funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej. Zajmuje się on głównie rozdziałem zasiłków zleconych (otrzymywanych z centrali) i własnych-gminnych. Korzysta z nich około 260 rodzin, co oznacza, że co czwarta rodzina sięga po pomoc społeczną. Potwierdza to przypuszczenie o ubóstwie w gminie. Poza tym na terenie gminy istnieje Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Może w nim przebywać do 20 osób. Prowadzony jest przez organizację poza rządowe.

1.9. Obiekty kultury

Biblioteki

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Liniewie, posiadająca filię w Wysinie. Łączny księgozbiór bibliotek wynosi 24,2 tys. woluminów, tj. 5 na mieszkańca (średnia wojewódzka -3 woluminy).

Na każde 1000 mieszkańców gminy przypada 117 czytelników. Jest to nie wysoki wskaźnik. Dla porównania dla powiatu kościerskiego wynosi 171, a przeciętna dla województwa pomorskiego 172.

Obiekty sakralne

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty sakralne: parafie rzymskokatolickie:

- p. w. Miłosierdzia Bożego w Liniewie
- p. w. Św. Andrzeja Apostoła w Garczynie
- p. w. Wszystkich Świętych w Wysinie
- kościół w budowie w Głodowie

Na jedną parafię kościoła rzymsko - katolickiego przypada średnio ponad 1,5 tys. mieszkańców.

Przy parafiach w Liniewie, Garczynie i Wysinie znajdują się cmentarze parafialne.

Obiekty sportowe i rekreacyjne

Upowszechnianiem kultury i sportu zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Liniewie.

Obiekty sportowe będące do dyspozycji mieszkańców gminy to:

- boisko do piłki nożnej w Garczynie
- boisko do piłki nożnej w Liniewie
- boisko sportowe przy szkole w Wysinie
- sala sportowa przy szkole w Liniewie

W Liniewie zlokalizowany jest posterunek policji – obiekt o funkcji administracyjnej z zakresu bezpieczeństwa państwa (ul. Wiśniowa 1)

2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

2.1. Założenia do prognozy

Prognozę biologiczną ludności sporządzono przy następujących założeniach:

Strukturę ludności wg płci i wieku dla gminy Liniewo przyjęto na dzień 31 XII 2001 r.

Tablice trwania życia wyznaczające długość życia:

	kobiety	mężczyźni
do roku 2010	76,0	70,0
od 2011 – 2020	78,4	72,0

Tablice długości życia na okres do roku 2010 były dobierane do rejestrowanej w gminie liczby zgonów. Przyjęto optymistyczną wersję i założono stopniową poprawę jakości życia, tzn. przyjęto tablice wyznaczające wyższą średnią długości trwania życia. Wartości współczynników płodności kobiet przyjęte do prognozy urodzeń otrzymano również z "dopasowania" do wykazywanej liczby urodzeń w gminie. Przyjęte do prognozy współczynniki wyznaczają dzietność 1,795 dziecka urodzonego przez kobietę w całym okresie rozrodczym tzn. w wieku od 15 do 49 lat dla kobiet w gminie. Założono, że ten poziom dzietności utrzyma się do 2020 r. Jest to dzietność nie zapewniająca reprodukcji prostej, lecz wyższa niż średnia dla całego województwa pomorskiego. Do określenia współczynników opierano się na następujących danych:

rok	urodzenia	zgony	przyrost naturalny	saldo migracji
1995	64	38	26	5
1996	64	47	17	-21
1997	65	31	34	-9
1998	79	41	38	-1
1999	77	28	49	-44
2000	66	40	26	-32
2001	66	31	35	-27

Prognozę pomigracyjną ludności sporządzono przy tych samych założeniach dotyczących ruchu naturalnego jak dla prognozy biologicznej.

Wielkość strumienia migracji założono na poziomie zbliżonym do średniej z ostatnich lat (tabl. wyżej). Przyjęto odpływ roczny z gminy w wysokości 20 osób: 11 kobiet i 9 mężczyzn.

2.2. Wyniki prognozy liczby ludności

Prognoza biologiczna jest konstrukcją sztuczną ze względu na to, że zawsze istnieje ruch wędrowniczy ludności. Przyjęcie prognozy biologicznej może być równoznaczne z przyjęciem założenia o zerowym saldzie migracji i założenia, że struktura wieku osób wymeldowujących się i zameldowujących się jest jednakowa. Tak na ogół nie jest.

Tabl. 1 Prognoza biologiczna gminy Liniewo według społeczno- ekonomicznych grup wieku

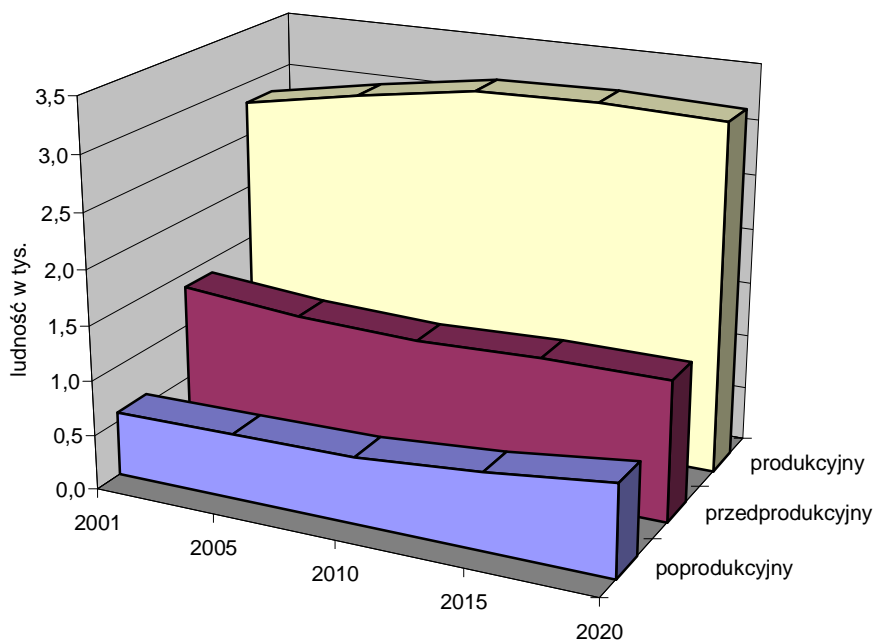
Grupa	Rok	2001	2005	2010	2015	2020
	Wiek/Ogółem	4764	4878	5027	5186	5291
żłobkowa	0-2	198	208	224	218	196
przedszkolna, w tym:	3-5	188	195	217	225	209
	6	64	69	69	75	72
szkoły podstawowej	7-12	460	397	400	426	446
gimnazjalna, w tym:	13-14	170	143	118	128	146
	15	95	87	64	66	71
liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-17	193	174	145	139	136
	18	104	81	64	58	66
studencka	19-24	530	572	514	410	383
produkcyjna w tym:	18-59K/64M	2814	3013	3184	3212	3179
mobilna	18-24	634	653	578	468	449
	25-44	1320	1391	1558	1688	1678
niemobilna	45-59/64	860	970	1049	1056	1051
poprodukcyjna	60/65-więcej	582	593	606	697	836
w tym mężczyźni						
		2401	2458	2531	2610	2659
żłobkowa	0-2	100	107	115	112	101
przedszkolna, w tym:	3-5	105	102	112	115	107
	6	37	32	36	38	37
szkoły podstawowej	7-12	246	219	207	219	229

gimnazjalna, w tym:	13-14	76	76	66	66	75
	15	51	43	37	36	37
liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-17	95	85	77	71	70
	18	49	41	37	26	34
studencka	19-24	276	297	258	229	203
produkcyjna w tym:	18-64	1491	1584	1677	1719	1695
mobilna	18-24	325	338	295	255	237
	25-44	678	709	791	847	854
niemobilna	45-64	488	536	591	618	604
poprodukcyjna	65-więcej	200	211	205	234	309

Tabl. 2 Struktura wieku ludności wg prognozy biologicznej

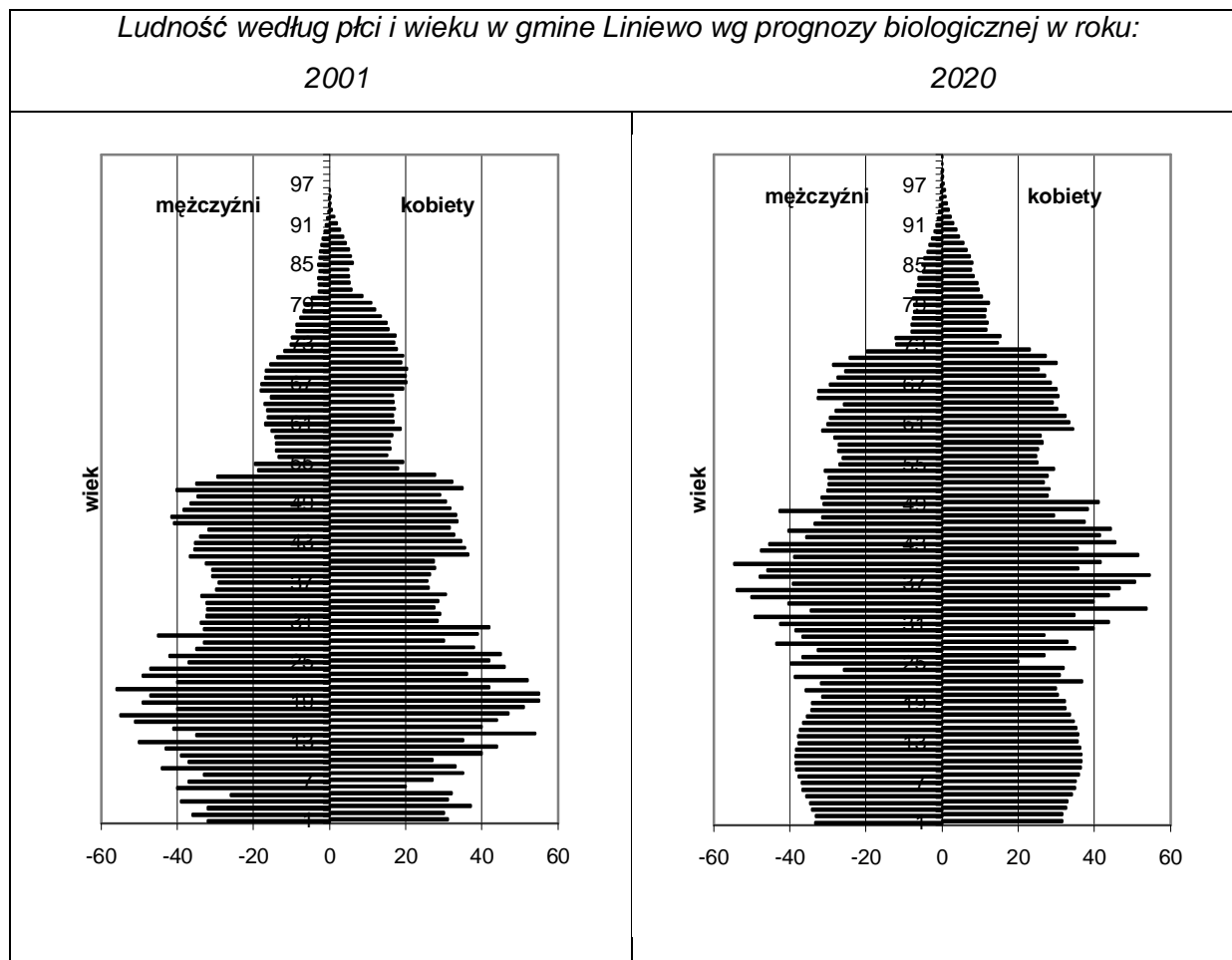
	2001	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	4,2	4,3	4,5	4,2	3,7
3-5	3,9	4,0	4,3	4,3	3,9
6	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
7-12	9,7	8,1	8,0	8,2	8,4
13-14	3,6	2,9	2,3	2,5	2,8
15	2,0	1,8	1,3	1,3	1,3
16-17	4,1	3,6	2,9	2,7	2,6
18	2,2	1,7	1,3	1,1	1,3
19-24	11,1	11,7	10,2	7,9	7,2
18-59/64	59,1	61,8	63,3	61,9	60,1
18-24	13,3	13,4	11,5	9,0	8,5
25-44	27,7	28,5	31,0	32,5	31,7
45-59/64	18,1	19,9	20,9	20,4	19,9
60/65-więcej	12,2	12,2	12,1	13,4	15,8
0-17	28,7	26,1	24,6	24,6	24,1
7-17	19,3	16,4	14,4	14,6	15,1

Zmiany liczby ludności w grupach wiekowych w latach 2000-2020 wg prognozy biologicznej

Tabl. 3 Dynamika wzrostu liczby ludności wg prognozy biologicznej

ogółem	100,0	102,4	105,5	108,9	111,1
0-17	100,0	93,0	90,4	93,3	93,3
7-17	100,0	87,2	79,1	82,7	87,0
18-59/64	100,0	107,1	113,2	114,1	113,0
60/65 i więcej	100,0	101,8	104,2	119,8	143,6

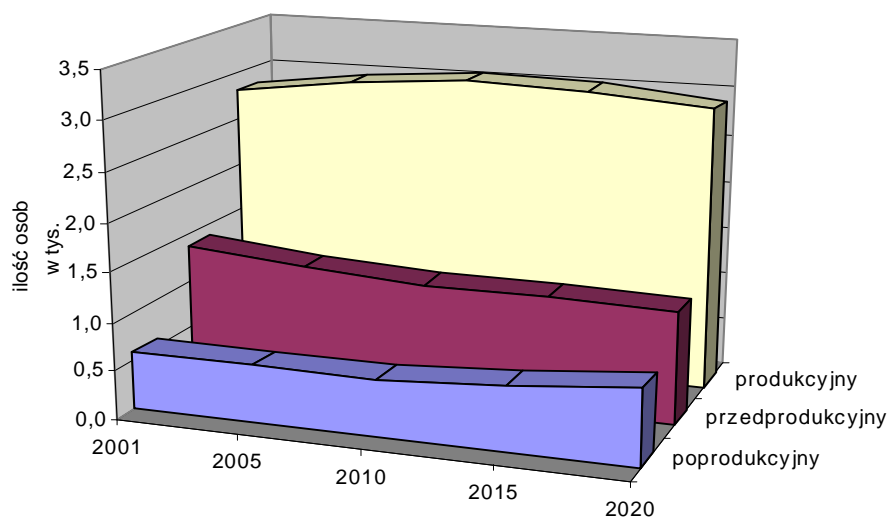
Tabl. 4 Prognoza pomigracyjna gminy Liniewo według społeczno-ekonomicznych grup wieku

Grupa	Rok	2001	2005	2010	2015	2020
	Wiek/Ogółem	4764	4797	4838	4879	4860
żłobkowa	0-2	198	206	213	202	174
przedszkolna, w tym:	3-5	188	189	206	207	184
	6	64	68	67	69	65
szkoły podstawowej	7-12	460	389	382	397	403
gimnazjalna, w tym:	13-14	170	143	114	121	134
	15	95	87	62	62	66
liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-17	193	174	142	134	128
	18	104	80	63	55	62
studencka	19-24	530	546	479	368	331
produkcyjna w tym:	18-59K/64M	2814	2961	3069	3027	2923

mobilna	18-24	634	626	542	423	393
	25-44	1320	1374	1502	1595	1547
niemobilna	45-59/64	860	962	1025	1008	984
poprodukcyjna	60/65-więcej	582	581	584	661	784
w tym mężczyźni						
żłobkowa	0-2	100	106	110	104	89
przedszkolna, w tym:	3-5	105	99	106	106	95
	6	37	31	35	36	34
szkoły podstawowej	7-12	246	215	198	205	207
gimnazjalna, w tym:	13-14	76	76	64	62	69
	15	51	43	36	34	33
liceum profilowanego, szkoły zawodowej w tym:	16-17	95	85	75	68	66
	18	49	41	37	25	32
studencka	19-24	276	286	244	211	180
produkcyjna w tym:	18-64	1491	1560	1624	1633	1575
mobilna	18-24	325	327	281	236	213
	25-44	678	700	765	805	795
niemobilna	45-64	488	532	579	591	568
poprodukcyjna	65-więcej	200	207	198	223	293

Zmiany liczby ludności w grupach wiekowych w latach 2001-2020 wg prognozy pomigracyjnej

Tabl.5 Dynamika wzrostu liczby ludności wg prognozy pomigracyjnej

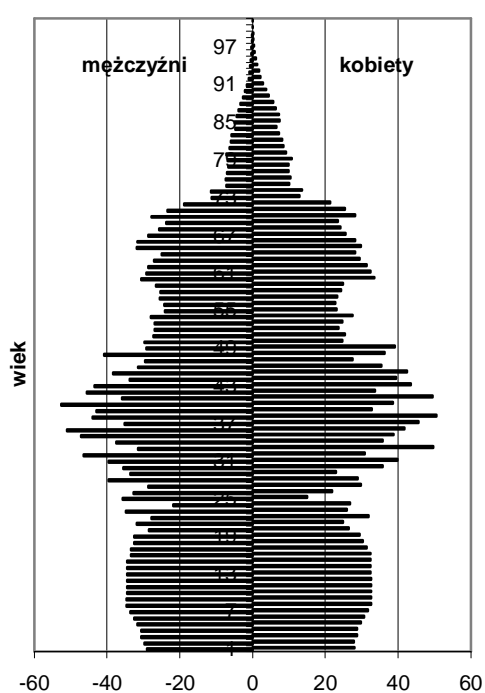
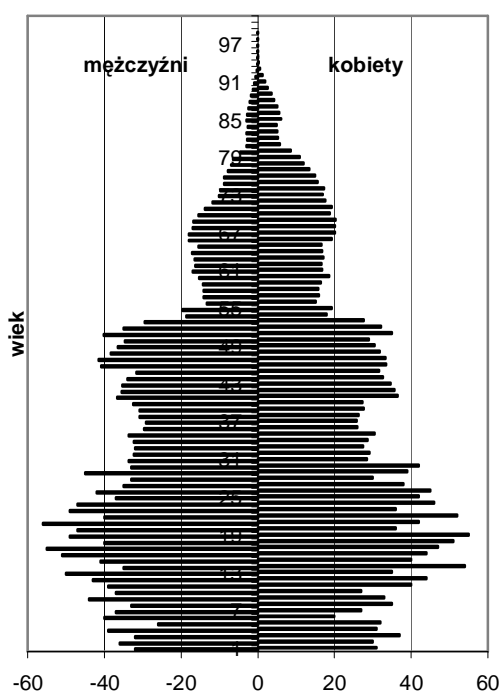

ogółem	100,0	100,7	101,6	102,4	102,0
0-17	100,0	91,8	86,7	87,1	84,3
7-17	100,0	86,3	76,2	77,7	79,5
18-59/64	100,0	105,2	109,1	107,6	103,9
60/65 i więcej	100,0	99,9	100,3	113,6	134,7

Ludność według płci i wieku w gminie Liniewo wg prognozy pomigracyjnej w roku:

2001

2020

Tabl. 6 Struktura wieku ludności wg prognozy pomigracyjnej

	2001	2005	2010	2015	2020
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-2	4,2	4,3	4,4	4,1	3,6
3-5	3,9	3,9	4,3	4,2	3,8
6	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3
7-12	9,7	8,1	7,9	8,1	8,3
13-14	3,6	3,0	2,4	2,5	2,8
15	2,0	1,8	1,3	1,3	1,4
16-17	4,1	3,6	2,9	2,7	2,6
18	2,2	1,7	1,3	1,1	1,3
19-24	11,1	11,4	9,9	7,5	6,8
18-59K/64M	59,1	61,7	63,4	62,0	60,1
18-24	13,3	13,0	11,2	8,7	8,1
25-44	27,7	28,6	31,0	32,7	31,8
45-59/64	18,1	20,0	21,2	20,7	20,2
60/65-więcej	12,2	12,1	12,1	13,5	16,1
0-17	28,7	26,2	24,5	24,4	23,7
7-17	19,3	16,5	14,5	14,6	15,0

2.3. Prognoza liczby gospodarstw domowych

W prognozie gospodarstw domowych założono, iż obniżyć się będzie średnia wielkość gospodarstwa domowego i przeciętna liczba osób dorosłych przypadająca na jedno gospodarstwo domowe. Założenia te są uzasadnione wzrostem liczby gospodarstw osób starszych (proces wdowienia) oraz silną skłonnością ludzi młodych do usamodzielniania się. Zjawisko to powszechne w Europie będzie zachodziło u nas w miarę poprawy warunków mieszkaniowych.

W prognozie oparto się na następujących założeniach:

	Liczba osób ogółem w gospodarstwie	Liczba osób dorosłych w gospodarstwie
2000	3,49	2,45
2005	3,27	2,40
2010	3,04	2,31
2015	2,85	2,20
2020	2,71	2,10

Tabl. 1 Prognoza gospodarstw domowych

Rok	Wg prognozy biologicznej			Wg prognoza pomigracyjnej		
	Ilość gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2001=100	Okres poprzedni = 100%	Ilość gospodarstw	Dynamika wzrostu rok 2001=100	Okres poprzedni = 100%
2001 szac.	1300	100,0		1300	100,0	
2005	1450	111,5	111,5	1400	107,7	107,7
2010	1600	123,1	110,3	1500	115,4	107,1
2015	1700	130,8	106,3	1600	123,1	106,7
2020	1800	138,5	105,9	1700	130,8	106,3

2.4. Prognoza liczby osób aktywnych zawodowo

Tabl.1 Prognoza aktywnych zawodowo

	Wg prognozy biologicznej			Wg prognozy pomigracyjnej		
	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2001=100	Okres poprzedni = 100%	Aktywni zawodowo	Dynamika wzrostu rok 2001=100	Okres poprzedni = 100%
2001 szac	2000	100,0		2000	100,0	
2005	2100	105,0	105,0	2100	105,0	105,0
2010	2250	112,5	107,1	2200	110,0	104,8
2015	2300	115,0	102,2	2150	107,5	97,7
2020	2250	112,5	97,8	2100	105,0	97,7

2.5. Omówienie wyników prognozy

Według prognozy pomigracyjnej, którą przyjmuje się w "Studium" w 2020 roku liczba mieszkańców gminy Liniewo wyniesie około 4860 osób, tj. wzrośnie w porównaniu z rokiem 2001 o 100, co stanowi zaledwie 2% wzrost.

W latach 2001-2020 nastąpią istotne zmiany w strukturze wieku ludności. Będą one rzutowały w dużym stopniu na potrzeby społeczno-gospodarczego rozwoju gminy.

Liczba dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat). do 2020 roku ulegnie stałemu obniżaniu. Stan jej w 2020 roku w porównaniu z rokiem 2001 będzie niższy o około 200 osób, tj. o około 15%.

Obniżenie liczebności grupy przedprodukcyjnej przy aktualnie stosunkowo niezłej bazie lokalowej szkolnictwa nie spowoduje potrzeby jej rozbudowy (nie oznacza to braku potrzeb związanych z modernizacją i poprawą stanu technicznego).

Grupa produkcyjna (18-64 lat mężczyźni i 18-59 lat kobiety)-jej liczebność do 2010 roku będzie systematycznie rosła, by osiągnąć wzrost około 10%. W następnych latach liczebność tej grupy będzie już jednak malała by w 2020 roku osiągnąć stan o 100 osób wyższy od obecnego.

Dokonany na podstawie prognozy demograficznej szacunek stanu aktywnych zawodowo wskazuje, że w latach 2001-2010 nastąpi wzrost potrzebujących pracy o 200 osób, w latach następnych nie przewiduje się już przyrostu aktywnych zawodowo.

Występujące aktualnie bezrobocie - 447 osób (stan na 31.12.2002) i przewidywany na bliskie lata wzrost osób chcących podjąć pracę powodują konieczność szybkiego wzrostu ilości miejsc pracy.

Wiek poprodukcyjny (65 i więcej lat mężczyźni oraz 60 i więcej kobiety):-na lata 2001-2020 przewiduje się niestety wysoki wzrost liczebności osób w tej grupie wieku (wzrost o prawie 35%). Wzrost ten wymusza potrzebę rozwoju opieki społecznej.

Znaczne prognozowane zwiększenie liczby gospodarstw domowych (do 2020 przewiduje się wzrost o około 30%) spowoduje duże zapotrzebowanie na mieszkania. Niezbędne będzie wprowadzenie udogodnień w budowie i nabywaniu mieszkań, a przede wszystkim podniesienie statusu majątkowego społeczeństwa.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

3.1. Uwarunkowania wspierające rozwój

- (1) Położenie w regionalnym korytarzu transportowym Powiśle – Kaszuby.
- (2) Korzystne powiązania komunikacyjne ze znaczącymi ośrodkami Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego (Tczew, Kartusy, Kościerzyna) o dostępności 15 – 30`.
- (3) Zaledwie 60' dostępności do centrum Trójmiejskiego.
- (4) Wysokie wartości krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe.
- (5) Duże walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy, czyste powietrze (brak ośrodków przemysłowych) i czyste jeziora stanowiące dobre warunki dla rozwoju turystyki zarówno pobytowej (ośrodki nad jeziorami) jak i sieciowej (ścieżki rowerowe, szlaki piesze i kajakowe), turystyki poznawczej (ścieżki dydaktyczne, punkty obserwacyjne), wędkowanie.
- (6) Oddalenie od większych ośrodków przemysłowych stwarzające możliwości produkcji zdrowej żywności.
- (7) Stosunkowo duża powierzchnia słabej jakości gleb, umożliwiająca zwiększenie lesistości gminy do co najmniej średniej lesistości woj. pomorskiego (36,1%).
- (8) Istnienie cennych obiektów i stanowisk archeologicznych, które w połączeniu z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, stanowiąc mogą podstawę rozwoju funkcji turystycznej.
- (9) Znacząca ilość miejscowości o wartościowych, zabytkowych układach ruralistycznych oraz atrakcyjnej ekspozycji panoram w krajobrazie.
- (10) Historyczne przebiegi dróg w atrakcyjnym przyrodniczo krajobrazie, stwarzające możliwości prowadzenia tras i szlaków turystycznych.
- (11) Przebieg szlaku nieczynnej linii kolejowej, stanowiący szansę jej adaptacji do systemu turystyki sieciowej.

3.2. Uwarunkowania ograniczające rozwój

- (1) Peryferyjne położenie gminy w stosunku do drogowych korytarzy komunikacyjnych wyższego rzędu, powodujących brak stymulacji rozwoju infrastruktury i usług związanych z transportem drogowym.
- (2) Bardzo dużo dróg o nawierzchniach gruntowych (większość dróg gminnych i część dróg powiatowych) – trudno przejezdnych, stanowiących jedyne skomunikowane miejscowości z resztą gminy.
- (3) Brak bezpośrednich połączeń drogowych niektórych miejscowości z Liniewem oraz sąsiednimi miejscowościami, wydłużających dojazdy oraz utrudniających kontakty.
- (4) Bardzo silne rozproszenie osadnictwa wiejskiego wyrażające się udziałem osiedli o liczbie ludności poniżej 100 osób - gmina Liniewo 55%
- Polska 15%
- (5) Rozproszenie istniejącej zabudowy (model farmerski) ograniczające efektywne uzbrojenie terenów.
- (6) Niekorzystne tendencje rozwoju demograficznego – ujemne saldo migracji.
- (7) Wyjątkowo duży udział budownictwa wielorodzinnego niskostandardowego – 27% w osiedlach po PGR-owskich.
- (8) Duża koncentracja bezrobocia w jednej miejscowości – Orle.
- (9) Zły stan zasobów środowiska kulturowego, szczególnie w zabytkowych podworskich zespołach folwarcznych.
- (10) Ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów ruralistycznych.
- (11) Rozbudowa miejscowości zagrażających czytelności historycznych układów przestrzennych oraz chaotyczna parcelacja i budowa domków letniskowych w najatrakcyjniejszych przyrodniczo terenach, prowadząca do degradacji krajobrazu.
- (12) Układ dolin, terenów podmokłych oraz duże powierzchnie gleb pochodzenia organicznego stanowią ograniczenie w swobodnym zagospodarowaniu.
- (13) Stosunkowo mała powierzchnia lasów, niższa od średniej lesistości województwa.

1. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ PAŃSTWA NA OBSZARZE GMINY W ZAKRESIE OCHRONY DÓBR KULTURY

1.1. Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego

Gmina Liniewo położona jest na terenie wyróżnionego w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, mikroregionu historyczno-kulturowego – Ziemi Kościerskiej.

Wg Planu, zasadnicze kierunki rozwoju w zakresie dziedzictwa kulturowego to utrwalenie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji województwa. W szczególności:

- ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach kulturowych i krajobrazowych województwa poprzez ustalenie ochrony w formie parku kulturowego;
- wspieranie działań, służących umacnianiu tożsamości regionalnej z zachowaniem różnorodności tradycji, dorobku i dziedzictwa historycznego kaszubskiego;
- ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości, regiony) – objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów;
- pielęgnowanie walorów krajobrazów historycznych regionu (Kaszuby);
- łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zielonych w ich pierwotnym kształcie wraz z infrastrukturą, rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku;
- zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych;
- zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego;

- zachowanie i ochrona grodzisk;
- przeciwdziałanie bezplanowej, chaotycznej parcelacji terenu;

Wynikające z Planu kierunki działań polityki przestrzennej dotyczące ochrony krajobrazów stanowiących o tożsamości gminy, to m.in.:

- ochrona i rewaloryzacja starych układów ruralistycznych oraz części wsi – decydujących o zachowaniu walorów krajobrazowych;
- eksponowanie wsi o wybitnych walorach krajobrazowych, rekompozycja, restylizacja i uporządkowanie zabudowy wsi;
- likwidacja obiektów rekreacyjnych wzniesionych z naruszeniem przepisów prawa budowlanego;
- zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe (naturalne i architektoniczne);
- rewaloryzacja zagospodarowania urządzonych punktów widokowych i ich otoczenia, uczytelnienie (odtworzenie) panoram widokowych i ochrona ekspozycji.

1.2. Elementy ochrony konserwatorskiej

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych

W rejestrze zabytków nieruchomych województwa pomorskiego na terenie gminy Liniewo znajdują się następujące obiekty:

- Garczyn – kościół parafialny p.w. Św. Andrzeja Apostoła z poł. XVI w. – nr rejestru 605, decyzja nr KLIV/5261/72 z dnia 21.12.1972 r.,
- Wysin – kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych, pseudogotycki, z 1894 r., z dwoma nieczynnymi cmentarzami przykościelnymi z XVIII i XIX w. oraz murem cmentarnym kamiennym i ceglana bramą z dekoracyjnymi furtkami – nr rejestru 1068, decyzja nr WKZ/5340/15/90/1494.

Pozostałe obiekty objęte ochroną konserwatorską oraz postulowane do objęcia ochroną

Poniżej przedstawiono wykaz obiektów zabytkowych postulowanych do wpisania do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji konserwatorskiej, dokonany w oparciu o materiały udostępnione przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Gdańsku w postaci wytycznych i postulatów konserwatorskich z 1984 r. do miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Liniewo. Powyższe dane zostały następnie zweryfikowane w terenie i zestawione wg miejscowości.

Obiekty budownictwa i architektury posiadające wartość historyczną i poznawczą, a nie wpisane do rejestru zabytków. W odniesieniu do tych obiektów zobowiązuje się służby gminne do współpracy ze Służbami Ochrony Zabytków w zakresie ewentualnych remontów i modernizacji tych obiektów, a także lokalizacji nowych inwestycji w ich najbliższym otoczeniu.

Zabytkowe układy zieleni – pozostałości dawnych założeń przestrzennych zespołów pałacowych lub dworskich – dawne parki uformowane w stylu krajobrazowym.

Dla każdego z parków należy opracować plan urządzeniowo-rekultywacyjny. Do czasu wykonania opracowania, gospodarka na terenie parków powinna chronić drzewostan oraz układ przestrzenny. Na ich terenie należy na bieżąco przeprowadzać niezbędne prace porządkowe z zachowaniem układu przestrzennego założenia, układu dróg i ścieżek, prace pielęgnacyjne starodrzewu – usuwanie posuszu, wiatrołomów, rozrastających się krzewów i podrostów. Wycinanie drzew, jak również wszelkie działania inwestycyjne podejmowane na terenie parków oraz w bezpośrednim ich otoczeniu powinny być uzgodnione ze Służbami Ochrony Zabytków.

Zabytkowe cmentarze – ewangelickie i katolickie, w większości przypadków są nieczynne. Jako istotne elementy krajobrazu kulturowego należy uporządkować oraz uczynić ich pierwotną funkcję. Tereny cmentarzy zachować jako założenia zieleni bez możliwości prowadzenia działalności inwestycyjnej zakłócającej funkcję i formę założeń.

Zabytkowe drogi – ochroną objęte są nawierzchnie oraz przebieg dróg.

Zabytkowe aleje – ochroną objęte są nasadzenia przydrożne; w przypadku braków w drzewostanie wskazane są uzupełnienia o składzie gatunkowym zgodnym z istniejącym.

Strefy ochrony konserwatorskiej zespołu ruralistycznego obejmują zabytkowe centra historycznych miejscowości. Na historyczny układ ruralistyczny składa się historyczny układ dróg, linia zabudowy i układ działek. W zabudowie często występują zabytkowe obiekty budownictwa i architektury. W strefie ochrony konserwatorskiej wsi należy:

- bezwzględnie zachować historyczny układ dróg dawnej miejscowości,
- w przypadku wprowadzenia zabudowy na wolnych dotychczas przestrzeniach, zabudowa ta powinna być uzupełniona z uwzględnieniem pierwotnych linii zabudowy i sytuowania zagród dla podkreślenia historycznych ciągów komunikacyjnych i ogólnej formy krajobrazu kulturowego dawnej miejscowości,
- w ramach uzupełnień wolnych enklaw oraz przy wymianie starej zabudowy należy nową zabudowę dostosować do zabudowy historycznej – należy stosować ograniczenia kubaturowe oraz ograniczenia w odniesieniu do przyjętych form rozwiązań architektonicznych (należy wykorzystać lokalne wzorce formowania bryły budynków oraz detalu architektonicznego),
- wszelkie działania inwestycyjne – zmiany funkcji obiektów i terenów, zmiana użytkowania obiektów i terenów, a także prace remontowe i budowlane – wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefą ochrony konserwatorskiej objęto układy ruralistyczne następujących wsi: Wysina i Garczyna. Dla miejscowości tych należy sukcesywnie wykonywać opracowania historyczno-ruralistyczne oparte na materiałach archiwalno-kartograficznych oraz analizie zachowanej i ukształtowanej przestrzeni. Opracowania powinny określić walory kulturowo-przestrzenne miejscowości i zasady ich ochrony.

Do czasu wykonania powyższych opracowań wskazane jest przygotowanie wzorców kolorystyki, materiałów oraz form architektonicznych, które powinny być stosowane w nowobudowanych i remontowanych obiektach, w oparciu o istniejące na terenie gminy przykłady historycznej zabudowy.

Strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmują ochroną ekspozycję bierną i czynną zespołów zabytkowych poprzez częściowy zakaz zabudowy bądź ograniczenie gabarytów nowych budynków, a także przestrzeganie określonych zasad odnoszących się do istniejącej i nowej zabudowy.

Pozostałe obiekty objęte ochroną konserwatorską oraz postulowane do ochrony, zweryfikowane w terenie, zostały zestawione poniżej wg miejscowości:

Chrztwo

- zabytkowy cmentarz,

Garczyn

- zabytkowy układ ruralistyczny wsi jest objęty strefą ochrony konserwatorskiej,
- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- kaplica przy kościele parafialnym, neobarokowa, murowana z 1915 r.,
- kostnica przy kościele parafialnym, murowana z 1915 r.,
- dwór murowany z pocz. XX w.,
- dom nr 15, murowany z II poł. XIX w.,
- dom nr 24, dawne „czworaki“, murowany z 1897 r.,
- dom nr 27, dawne „czworaki“, murowany z XIX/XX w.,
- dom nr 36, drewn./murowany z ok. 1860 r.,
- dom nr 41, murowany, lata 20-te XX w.,
- dom nr 42, murowany z pocz. XX w.,
- dom nr 43, murowany z pocz. XX w.,
- park w założeniu pałacowo-parkowym,
- dwa zabytkowe cmentarze,
- zabytkowa aleja prowadząca od zespołu dworskiego w kierunku północnym na odcinku 0,35 km oraz droga prowadząca od wsi w kierunku południowym do wsi Czerniki na odcinku o długości ok. 1,1 km,

Głodowo

- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- budynek szkoły, murowany z XIX/XX w.,
- dom nr 25, poczta, murowany, ok. 1900 r.,
- zabytkowy cmentarz,

Liniewo

- dom nr 17, murowany z XIX/XX w.,
- dom nr 26, murowany z 1910 r.,
- dom nr 55, murowany z 1910 r.,
- dom nr 57, murowany z 1910 r.,
- dom nr 72, Urząd Gminy, murowany, lata 30-te XX w.,
- zabytkowy cmentarz,

Liniewskie Góry

- dom nr 86, dawny dwór, murowany z II poł. XIX w.,

Lubieszyn

- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- dom nr 15, dawna karczma, murowany z XVIII/XIX w. z postulatem wpisu do rejestru zabytków,
- dom nr 17, murowany z poł. XIX w. (wł. Urząd Gminy),
- dom nr 50, budynek szkoły, murowany z XIX/XX w.,
- dom nr 43, murowany z II poł. XIX w.,
- zabytkowy cmentarz,

Orle

- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- dwór murowany z końca XIX w.,
- magazyn zbożowy podworski, murowany z kamienia XIX/XX w.,
- park w założeniu pałacowo-dworskim,
- zabytkowe aleje – droga do Liniewa na odc. ok. 1,7 km, z Orla do starego nasypu do Chrzstowa oraz gospodarcza droga z Orla do Łownicy na odcinku ok. 0,5 km,

Płachty

- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- dawny dwór, murowany z poł. XIX w.,
- dom nr 3, podworski, murowany z kon. XIX w.,
- dom murowany z 1900 r.,
- budynek gospodarczy, obora/chlew, murowany z 1912 r.,

Równe

- dom nr 21, murowany z 1928 r.,
- zabytkowy cmentarz,

- krzyż metalowy na cmentarzu z 1886 r.

Stefanowo

- dom nr 10, murowany z 1910 r.,

Sobącz

- dwór murowany z XIX w.,
- dom nr 1, murowany z 1931 r.,
- budynek gospodarczy, chlew, murowany z kamienia, XIX w.,

Wysin

- zabytkowy układ ruralistyczny wsi jest objęty strefą ochrony konserwatorskiej i proponowany do wpisu do rejestru zabytków,
- strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- dom nr 21, murowany z 1902 r.,
- dom nr 28, murowany z 1914 r.,
- dom nr 35, dawniej sklep, obecnie gospodarczy, murowany z 1914 r.,
- dom nr 39, murowany z 1910 r.,
- dom nr 43, murowany z XIX/XX w.,
- kapliczka, murowana z 1879 r.,
- budynek szkoły, murowany z 1879 r.
- dwa zabytkowe cmentarze,
- zabytkowe drogi wewnątrz wsi oraz wychodzące ze wsi w kierunku wsi Nowy Wiec (o długości 1,8 km) oraz w kierunku Łownicy (o długości ok. 1,3 km)
- zabytkowa aleja do wsi Nowy Wiec, w odległości ok. 0,7 km od końca zabudowy wsi Wysin na odcinku długości ok. 1,1 km.
- Strefą chronionego krajobrazu kulturowego objęto północną część rozłogów wsi Wysin, tj. Wysińskie Chrósty

Obiekty o wartościach kulturowych postulowane do zachowania i adaptacji

Postuluje się ponadto zachowanie i adaptację (oraz objęcie odpowiednią formą ochrony) następujących obiektów:

- zespoły ruralistyczne wsi Chrzutowo, Deko, Głodowo, Lubieszyn, Milonki, Płachty oraz zachodnią część wsi Liniewo,
- założenia dworsko-folwarczne w Liniewie i Starym Wiecu.

1.3. Zasoby archeologiczne środowiska kulturowego gminy Liniewo

Podstawą rozpoznania środowiska archeologicznego na terenie gminy Liniewo są:

- odkrycia przypadkowe,
- doraźne badania ratownicze,
- doraźne badania powierzchniowe,
- ratownicze badania wykopaliskowe .

Na terenie gminy znajduje się jedno z największych grodzisk wczesnośredniowiecznych Pomorza (Garczyn). Odkrycia licznych grobów skrzynkowych i śladów osadniczych wskazuje na szczególnie intensywny rozwój kulturowy gminy w czasach pradziejowych. Brak szczegółowego rozpoznania archeologicznego na terenie gminy (np. badań powierzchniowych realizowanych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski) nie pozwala na opracowanie szczegółowego rozwoju kulturowego. Obiekty, dla których została ustalona lokalizacja, muszą być chronione zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Obiekty i stanowiska archeologiczne wg miejscowości

Brzęczek (Leśnictwo)

Na terenie należącym do leśnictwa odkryto przypadkowo siekierkę krzemienią datowaną na epokę kamienia.

Garczyn

Na terenie wsi znajduje się jedno z największych grodzisk wczesnośredniowiecznych na Pomorzu. Odkryte zostało w końcu XIX w., a badane wykopaliskowo w 1962 roku. Położone jest nad jeziorem Duże (Orle), na wyniesieniu nazywanym „Księża Góra” (159 m n.p.m.). Na grodzisku zachowały się wały obronne. W części południowej obiekt został zniszczony przez wybieranie piasku. Do grodziska przylega od południa osada przygodowa. Datowane jest na VIII – XI wiek.

Z terenu wsi pochodzą też znaleziska archeologiczne datowane na wczesną epokę żelaza (ślady cmentarzyska grobów skrzynkowych) oraz obiekty wielokulturowe – osady i punkty osadnicze.

Orle

Wieś, na terenie której odkryto tylko jedno znalezisko archeologiczne – siekierkę krzemienną, datowaną na epokę kamienia.

Głodowo

Na terenie wsi wyróżniono 7 stanowisk archeologicznych, nie zostały one jednak zlokalizowane w terenie. Do ważniejszych znalezisk należy cmentarzysko grobów skrzynkowych, datowane na wczesną epokę żelaza i punkt osadniczy, datowany na okres wczesnośredniowieczny.

Chrósty Wysieńskie

Na terenie wsi wydzielono 2 cmentarzyska grobów skrzynkowych, znane z odkryć przypadkowych, dokonywanych w okresie międzywojennym. Oba cmentarzyska datowane są na wczesną epokę żelaza.

Liniewo

Na terenie wsi znajdują się dwa ważne dla gminy stanowiska archeologiczne. Jedno z nich to grodzisko wczesnośredniowieczne, położone na wyniesieniu nad jeziorem Liniewskim (158 m n.p.m.). Widoczne są słabo zachowane wały. Drugie z nich, to cmentarzysko grobów skrzynkowych, położone na wyniesieniu zwanym „Diabelską Górą”. W grobach skrzynkowych odkryto popielnicę twarzową z rysunkiem napierśnika. Wewnątrz popielnicy znajdowały się przepalone kości.

Lubieszyn

W 1978 roku na terenie wsi odkryto cmentarzysko kurhanowe. Obiekt składa się z 4 nasypów krzemiennych, stanowiących ślady dawnych grobów kurhanowych.

Lubieszyn

Na terenie wsi wyróżniono 5 stanowisk archeologicznych. Do najważniejszych z nich należą:

- kurhan z nasypem kamiennym, zawierający groby szkieletowe,
- cmentarzysko grobów skrzynkowych, zawierające w grobach po 6 popielnic,
- punkty osadnicze datowane na okres średniowieczny.

Stary Wiec

Na terenie wsi wyróżniono 3 stanowiska archeologiczne, w tym dla dwóch została ustalona lokalizacja. Na wschód od jeziora Starowieckiego odkryto 5 kurhanów, stanowiących pozostałość dużego cmentarzyska kurhanowego. Lokalizację posiada także punkt osadniczy, datowany na okres późnośredniowieczny.

Wysin

Na terenie Wysina odkryto 7 stanowisk archeologicznych. Do ważnych odkryć należą: osada, położona w pobliżu rzeki Więcisy, datowana na okres wpływów rzymskich i okres wczesnośredniowieczny oraz cmentarzysko grobów skrzynkowych, zawierające bogato wyposażone groby i popielnice. Groby te zawierały po 6 – 8 popielnic, w których odkryto paciorki bursztynowe i wyroby z brązu.

Obiekty i strefy ochrony archeologicznej

Przedmiotem ochrony archeologicznej są stanowiska archeologiczne i obiekty archeologiczne, wpisane do rejestru zabytków woj. pomorskiego i strefy ochrony archeologicznej (konserwatorskiej), na obszarach których znajdują się stanowiska archeologiczne.

Obiekty archeologiczne objęte ochroną to:

- stanowiska o ustalonej lokalizacji,
- stanowiska o dużych walorach poznawczych dla regionu i gminy,
- potwierdzone wartości zabytkowe stanowisk poprzez badania terenowe.

Na terenie gminy Liniewo wydzielono **28** stref ochrony archeologicznej.

Wykaz stref ochrony archeologicznej zlokalizowanych na obszarze gminy Liniewo

Nr strefy ochrony archeologicznej	Miejscowość	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi	Zakres ochrony konserwatorskiej
1	2	3	4	5	6
1	Chrósty Wysińskie	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza	Dec. nr 032/Archeol. z dnia 06.05.1969 r.	wyprzedzające badania ratownicze
2	Chrósty Wysińskie	cmentarzysko płaskie (?)	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
3	Garczyn	grodzisko	wczesne średniowiecze	Dec. nr 015/Archeol. z dnia 03.09.1962 r.	zakaz zabudowy
4	Garczyn	osada przyrodowa	wczesne średniowiecze		zakaz zabudowy
5	Głodowo	punkt osadnictwa	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze
6	Liniewo	grodzisko	wczesne średniowiecze	Dec. nr 107/Archeol. z dnia 25.11.1970 r.	zakaz zabudowy
7	Liniewo	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
8	Lubieszyn	cmentarzysko płaskie (?)	wczesna epoka żelaza i epoka brązu		wyprzedzające badania ratownicze
9	Lubieszyn	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze		wyprzedzające badania ratownicze
10	Lubieszyn	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
11	Lubieszyn	cmentarzysko kurhanowe	chronologia nieokreślona		zakaz zabudowy
12	Stary Wiec	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	Dec. nr 204/Archeol. z dnia 01.12.1972 r.	wyprzedzające badania ratownicze
13	Stary Wiec	cmentarzysko kurhanowe (?)	chronologia nieokreślona	Dec. nr 280/Archeol. z dnia 30.03.1977 r.	zakaz zabudowy
14	Wysin	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
15	Wysin	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
16	Wysin	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
17	Wysin	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
18	Wysin	ślady osadnictwa	obiekt wielokulturowy	Dec. nr 033/Archeol. z dnia 06.05.1969 r.	wyprzedzające badania ratownicze
19	Wysin	ślady osadnictwa	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze
20	Wysin	osada otwarta	obiekt wielokulturowy	Dec. nr 191/Archeol. z dnia 17.12.1971 r.	wyprzedzające badania ratownicze
21	Liniewo	osada przyrodowa	wczesne średniowiecze		zakaz zabudowy
22	Wysin	cmentarzysko płaskie	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
23	Wysin	punkt osadnictwa	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze
24	Wysin	punkt osadnictwa	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze

25	Wysin	osada otwarta	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze
26	Garczyn	punkt osadnictwa	wczesna epoka żelaza		wyprzedzające badania ratownicze
27	Garczyn	punkt osadnictwa (cmentarzysko płaskie ?)	obiekt wielokulturowy		wyprzedzające badania ratownicze
28	Garczyn	punkt osadnictwa („Szwedzki Szaniec”)	obiekt wielokulturowy		zakaz zabudowy

Objaśnienia do tabeli

- grodzisko – miejsce dawnego grodu warownego, w miejscu którego zachowały się widoczne na powierzchni ślady wałów i fosy,
- osady, punkty osadnicze, cmentarzyska płaskie – w miejscach tych pod powierzchnią ziemi istnieje możliwość natrafienia na obiekty archeologiczne (jamy, groby, paleniska),
- cmentarzyska kurhanowe – miejsce występowania nasypów kamiennych lub piaszczysto – kamiennych, w których występują pochówki ludzkie.
- chronologia
 - epoka brązu - 1700 lat p.n.e. – 650 p.n.e.
 - wczesna epoka żelaza - 650 p.n.e. – początek n.e.
 - okres wpływów rzymskich - początek n.e. – VI wiek n.e.
 - wczesne średniowiecze - VI – XII wiek n.e.
 - średniowiecze - XII – XV wiek n.e.

Ocena zagrożeń archeologicznego środowiska kulturowego

Podstawowym zagrożeniem dla obszarów stanowisk, obszarów i stref ochrony archeologicznej są:

- prace ziemne, w trakcie których może dojść do naruszenia oraz zniszczenia warstw i obiektów archeologicznych zalegających pod powierzchnią ziemi. Są to takie prace jak: parcelacje, zabudowa, melioracje, wodociągi, itp.. Dla stanowisk położonych w lasach zagrożeniem jest karczunek drzew i orka leśna.
- zagrożeniem może być też ingerencja w krajobraz poprzez zabudowę terenów otaczających obiekt archeologiczny, np. w przypadku grodziska i cmentarzysk kurhanowych.

Uwarunkowania i ograniczenia wynikające z ochrony archeologicznej

środowiska kulturowego

Do wydzielonych stref ochrony archeologicznej ustala się wymóg uzgodnienia wszystkich planów i projektów dotyczących terenu stref ochrony z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Gdańsku i opiniowanie z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Tereny płaskich stanowisk archeologicznych mogą być przeznaczone pod zagospodarowanie po wykonaniu inwentaryzacji i dokumentacji obszarów archeologicznych narażonych na zniszczenia w trakcie prac ziemnych .

Dla stanowisk o własnej formie krajobrazowej – grodzisk (Garczyn, Liniewo) oraz cmentarzysk kurhanowych (Lubieszyn, Stary Wiec) przewidzianych do trwałej ochrony – wprowadza się zakaz inwestowania na ich terenie i na obszarze przylegającym bezpośrednio do nich.

Kierunki ochrony archeologicznej

Obszar gminy Liniewo należy do ważnych obszarów archeologicznych Pomorza. Wpływ na zagospodarowanie terenu mają stanowiska o własnej formie krajobrazowej. Obiekty te wymagają włączenia ich do prac promocyjnych gminy poprzez:

- włączenie ich do szlaków turystycznych na terenie gminy,
- oznakowanie ich i postawienie tablic informacyjnych,
- włączenie informacji o nich do przewodników i folderów.

2. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ PAŃSTWA MA OBSZARZE GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

2.1. Ochrona przyrody

Gmina Liniewo położona jest na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi. Dolina Wietcisy w Projekcie Ministra Ochrony Środowiska uznana została za obszar o ponadregionalnych walorach przyrodniczych. Proponowana jest do włączenia do europejskiego systemu obszarów chronionych – NATURA 2000 jako „Dolina Środkowej Wietcisy”. W Planie zagospodarowania przestrzennego woj. pomorskiego znaczne obszary gminy proponowane są do włączenia w system ekologiczny (osnowa) bądź w system obszarów chronionych.

Obszary Chronionego Krajobrazu, rezerваты, pomniki przyrody

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Gdańskiego z dn. 3 września 1998r. zmieniające rozporządzenie nr 5/94 z dnia 8 listopada w sprawie wyznaczania obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i utworzenia wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń (Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z dn. 14 września 1998r. Nr 59 poz. 294)
- Zarządzenie ML i PD Nr 39 z dnia 24 listopada 1983r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski Nr 39 poz. 230)
- Zarządzenie ML i PD Nr 13 z dnia 14 stycznia 1963r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski Nr 43 poz. 74)
- Zarządzenie Woj. Gdańskiego Nr 11 z dnia 29 marca 1989 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 198r. Nr 13)
- Zarządzenie Woj. Gdańskiego Nr 23 z dnia 6 października 1987 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Gdańskiego Nr 20)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 20 czerwca 2001r. Nr 62 poz. 627)
- Ustawa z dnia 16 października 1991r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: DZ. U. z 2001r. Nr 99 poz. 1079 z późniejszymi zmianami)

Na terenie gminy obszary o wysokich walorach krajobrazowo – przyrodniczych objęto ochroną. Południowo – zachodnia, południowo – wschodnia i częściowo północna część gminy znajdują się w zasięgu Obszarów Chronionego Krajobrazu. W sporządzonej w Planie koncepcji sieci ekologicznej województwa obszary te wyróżnione są jako lokalne łączniki. Są to:

- OChK nr 13 – „Dolina Wietcisy”. Na terenie gminy obejmuje środkowy odcinek doliny rzeki. Celem utworzenia OChK jest ochrona krajobrazu oraz cennej roślinności porastającej podmokłe dno doliny;
- OChK nr 14 – „Polaszkowski”. Na terenie gminy ochroną objęty jest fragment rynny polodowcowej z jeziorami Sobąckim, Liniewskim, Polaszkowskim i terenami przyległymi. Obszar ten wyznaczono i poddano ochronie ze względów estetycznych, krajobrazowych i rekreacyjnych;
- OChK nr 15 – „Dolina Wierzycy”. W zasięgu tego obszaru znajduje się niewielki południowo – wschodni fragment zalesionej części gminy. Teren ten został objęty ochroną ze względu na duże walory krajobrazowe, estetyczne oraz zgrupowanie interesujących gatunków flory i fauny.

Rezerwaty:

- nr 26 – „Orle nad jeziorem Dużym” rezerwat leśny o pow. 1,7 ha. Ochroną objęto około 200 – letnie dęby na siedlisku grądowym zlokalizowane nad brzegiem jeziora;
- nr 53 – „Brzęczek” leśny o pow. 25,49 ha. Ochroną objęto zbiorowisko żyznej i kwaśnej buczyny pomorskiej z okazałym około 150 – letnim drzewostanem i rzadkimi chronionymi roślinami naczyniowymi.

Pomniki przyrody:

- nr 542 w miejscowości Orle – ochroną objęto około 300 – letni dąb szypułkowy;
- nr 560 w miejscowości Orle – ochroną objęto grupę 5 dębów szypułkowych wieku około 200 – 250 lat;
- nr 663 w miejscowości Głodowo – ochroną objęto 2 drzewa: klon zwyczajny i brzozę brodawkowatą;
- nr 664 w miejscowości Lubieszyn – ochroną objęto 100 – letni klon jawor;

- nr 665 w miejscowości Rowy – ochroną objęto 2 drzewa: klon zwyczajny i lipę.

Ochrona zasobów biosfery polega na:

- zachowaniu i podtrzymaniu trwałości powiązań ekologicznych poprzez uwzględnienie ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych;
- zachowaniu pozostałych fragmentów osnowy ekologicznej w postaci izolowanych kęp roślinności, nieużytków, założeń parkowych i skwerów z poszukiwaniem możliwości odtworzenia powiązań ekologicznych lub „obejścia” stref zainwestowanych;
- wprowadzeniu zalesień, zakrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych powiązań ekologicznych wzdłuż dolin rzecznych stanowiących potencjalne korytarze ekologiczne oraz jako elementu ochrony wód przed wpływem powierzchniowym zanieczyszczeń;
- wprowadzeniu zalesień jako uzupełnień przestrzennych w obszarach i przy granicach korytarzy i płątów ekologicznych – wzmacniających wewnętrzną spójność całej sieci oraz jako elementu podnoszącego zwartość przestrzenną zbiorowisk leśnych;
- racjonalnym wprowadzaniu zalesień na obszarach najsłabszych gruntów rolnych, przy preferowaniu obszarów o silnie rozdrobnionej strukturze lasów;
- utrzymaniu lasów ochronnych oraz wsparciu procesu tworzenia kolejnych lasów ochronnych w gospodarce leśnej wraz ze wzmocnieniem działań proekologicznych na tych obszarach i uwzględnieniu ich w opracowaniach planistycznych.

2.2. Ochrona wód

Obszar gminy położony jest w dorzeczu Wierzycy.

Sieć wodna jest stosunkowo dobrze rozwinięta i charakteryzuje się dużym bogactwem elementów hydrograficznych. Oprócz Wietcisy – dopływu Wierzycy oraz Rutkownicy występują tu także drobne ciekі niekiedy okresowe. Większe jeziora mają charakter rynnowy tworząc ciąg jezior: Liniewskie, Sobackie, Poleszkowskie, Długie, Wykówko, Piaseczno, Duże. Występują również jeziora moreny dennej oraz jeziora wytopiskowe. Jeziora stanowią ważny element w krajobrazie gminy i decydują

o jej walorach turystycznych. Częstym elementem hydrograficznym tego obszaru są liczne zagłębienia bezodpływowe oraz mokradła stałe i okresowe.

Wody tego obszaru są czyste w większości zaliczane do I i II klasy czystości wód.

Północna część gminy leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 116 „Gołębiewo” i jednocześnie w obrębie strefy ochronnej GZWP nr 111 „Subniecka Gdańska”.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dn. 18 lipca 2001 – Prawo wodne (Dz. U. z dn. 11 października 2001 poz. 1229)
- Ustawa z dn. 16 października 1991r. – o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 Nr 99 poz. 1079 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie MOŚ,ZniL z dn. 5 listopada 1991r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków jakimi powinny odpowiadać ścieki wprowadzone do wód lub do ziemi (Dz. U. Nr 116 poz. 503)

Ochrona zasobów wodnych wód powierzchniowych i podziemnych polega na:

- zwiększaniu zdolności do samooczyszczania małych rzek i cieków wodnych (obsadzanie roślinnością, napowietrzanie itp.);
- utrzymaniu I i II klasy czystości wód rzek lub doprowadzenie rzek do osiągnięcia tych klas, w pierwszej kolejności dla przyrodniczych obszarów chronionych;
- zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody;
- objęciu szczególną ochroną torfowisk m.in. z uwagi na zatrzymywanie wody w ekosystemie (ograniczenie odpływu ze zlewni);
- dążeniu do zmniejszenia zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych poprzez:
 - racjonalne stosowanie nawozów sztucznych, pestycydów i herbicydów na obszarach przylegających do rzek i cieków,
 - zagospodarowanie przetworzonych osadów ściekowych dla nawożenia gleb,
- inwentaryzacji i klasyfikacji istniejących źródeł zanieczyszczeń (przemysłowych, komunikacyjnych, rolnych) zwłaszcza w obrębie obszarów chronionych i ich neutralizacja,
- wyznaczeniu obiektów stanowiących zagrożenie dla wód podziemnych i prowadzeniu lokalnego monitoringu na koszt właścicieli tych obiektów wg zasady „zanieczyszczający płaci”.

2.3. Ochrona gruntów rolnych

Gmina posiada w większości gleby niskiej jakości. Charakteryzują się dużą zmiennością zarówno jakościową jak i rozprzestrzenieniem. Przeważają gleby klasy V i VI o niewielkiej przydatności rolniczej. Grunty orne najwyższej klasy III a występują jedynie na terenie obrębu Liniewo. Klasa III b występuje przeważnie we wsiach: Liniewo, Chrzutowo, Garczyn i Iłownica. Na mocy obowiązującej ustawy ochroną objęte są również grunty rolne pochodzenia organicznego. Gleby takie występują powszechnie w obszarach dolinnych i obniżeniach terenu.

Podstawa prawna

- Ustawa z dn. 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16 poz. 78 z późniejszymi zmianami)

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

2.4. Ochrona gruntów leśnych

Zwarte kompleksy leśne występują we wschodniej części gminy. Ogółem lasy zajmują niecałe 23% powierzchni gminy (średnia lesistość województwa wynosi 36,1%). Największy kompleks lasów znajduje się w SE części gminy oraz w NE części. Mniejsze płyty leśne rozmieszczone są nierównomiernie na pozostałym obszarze gminy.

Podstawa prawa:

- j. w.
- Ustawa z dn. 28 września 1991r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 56, poz. 679 z późniejszymi zmianami)

Ochrona gruntów leśnych polega m.in. na:

- ograniczeniu przeznaczania ich na cele nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, wskutek działalności nieleśnej;

- przywróceniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- przeznaczeniu gleb o najniższych klasach przydatności rolniczej na cele zalesień;
- zachowaniu ciągłości ekologicznej obszarów leśnych i unikaniu ich fragmentaryzacji.

Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- strome stoki i zbocza.

Dolesienia należy prowadzić przez powiększanie i korygowanie granic większych kompleksów leśnych i łączeniu małych powierzchni zalesionych w jeden obszar oraz tworzeniu powiązań między nimi. Należy przy tym zachować właściwą strukturę krajobrazową uwzględniającą udział mokradeł, łąk i gruntów ornych, tj. zachowanie zmienności i różnorodności typów biocenoz (tworzenie zbiorowisk zbliżonych do naturalnych).

2.5. Ochrona litosfery i zasobów kopalin

Na terenie gminy Liniewo udokumentowano jedno złożo kredy jeziornej „Liniewo”. Złożo jest nieeksploatowane (eksploatacja zaniechana).

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27 poz. 96 z późniejszymi zmianami)

Ochrona litosfery i zasobów kopalin polega na likwidacji i rekultywacji „dzikich” punktów eksploatacji surowców mineralnych.

Ochrona przeciwozyjna w procesach geomorfologicznych polega na wprowadzeniu trwałych zadarnień i zadrzewień w użytkowanych rolniczo strefach krawędziowych i czołowomorenowych, na spadkach terenu przekraczających 8%.

3. LOKALNE WARTOŚCI ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

3.1. Cele ochrony

- (1) Nadrzędnym celem jest ochrona zasobów i walorów środowiska przyrodniczego gminy poprzez zachowanie i wzmocnienie naturalnych obszarów przyrodniczych i powiązań ekologicznych (układy dolin, mokradeł i wszelkich podmokłych obniżień, oczek wodnych i jezior stanowiące naturalne korytarze ekologiczne) oraz utrzymanie lub poprawę stanu jego elementów, dotyczy to zwłaszcza czystości wód.
- (2) Zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych poprzez kształtowanie i utrzymanie struktury ekologicznej (wprowadzanie pasów zadrzewień i zakrzaczeń, zachowanie kęp roślinności i nieużytków oraz terenów podmokłych) oraz racjonalną i bezpieczną dla środowiska gospodarkę rolną.
- (3) Ochrona czystości wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.

3.2. Kierunki ochrony zasobów lokalnych

Kierunki ochrony zasobów lokalnych powinny:

- regulować intensywność zabudowy rekreacyjnej wokół jezior (ochrona krajobrazu i czystości wód);
- objąć szczególną ochroną dolinę Wietcisy polegającą m.in. na niepodejmowaniu nowych melioracji w obrębie doliny. Dotyczy to również obszaru położonego na północ od Garczyna;
- chronić tereny podmokłe;
- nie dopuścić do degradacji torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników (mała retencja);
- zwiększyć lesistość gminy dążąc do tworzenia zbiorowisk zbliżonych do naturalnych poprzez zachowanie zmienności i różnorodności typów biocenoz;
- zachować ciągłość ekologiczną obszarów leśnych i unikać ich podziału;

- zwiększyć zdolności do samooczyszczania małych cieków m.in. przez obsadzanie krawędzi dolin roślinnością;
- zachować wszelkie skupiska i szpalery drzew zwłaszcza na terenach rolniczych;
- zachować ekspozycję panoram widokowych z tras samochodowych – dotyczy zwłaszcza trasy komunikacyjnej przebiegającej wzdłuż doliny Wietcisy.

3.3. Zagrożenia środowiska

Na terenie gminy nie występują zagrożenia środowiska wynikające z naturalnych procesów przyrodniczych.

Zagrożeniem dla środowiska może stać się intensywna, niekontrolowana penetracja turystyczna. Duże walory krajobrazowe i przyrodnicze powodują silną presję rekreacyjną oddziałującą zarówno na stan czystości wód (nieuregulowana gospodarka ściekowa) jak i na lasy i krajobraz. Zabudowanie domkami letniskowymi terenów wokół jezior powoduje zmianę charakteru całego krajobrazu.

Dużym problemem dla środowiska jest odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Zagadnienie to wymaga szybkiego rozwiązania. Tylko 25% mieszkańców gminy korzysta z kanalizacji, co przy dużym odsetku ludności korzystającej z wodociągu powoduje zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. Istnieje zatem duże zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

4. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W rozdziale tym przedstawiono cele, funkcje, zasoby i standardy oraz kierunki rozwoju, dotyczące całego obszaru gminy, jak i wyróżnionych elementów struktury przestrzennej. W ostatnim punkcie przedstawiono politykę planistyczną.

4.1. Cele rozwoju

Celem rozwoju gminy jest osiągnięcie stabilnego, trwałego, zróżnicowanego rozwoju, w którym byłyby zapewnione:

- zaspokojenie potrzeb mieszkańców,
- warunki umożliwiające wzrost poziomu życia,
- warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń.

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- zabezpieczenia znaczących w skali regionu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych dla rozwoju turystyki specjalistycznej,
- rozwijania funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska przyrodniczego i kulturowego.

4.2. Funkcje gminy

Funkcje gminy wynikają z cech jej położenia w regionie, predyspozycji środowiska lokalnego oraz struktury przestrzennej gminy.

Położenie w obszarze mezoregionu Pojezierza Kaszubskiego, w obrębie wielofunkcyjnej strefy pojeziernej o charakterze rolno-leśno-turystycznym, preferuje gminę do rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz turystyki krajobrazowej i kwalifikowanej. Atrakcyjność krajobrazowa gminy oraz bliskość głównych ośrodków Trójmiejskiego Obszaru Metropolitalnego, liczących łącznie ponad milion mieszkańców, tworzą szansę na rozwinięcie wysokostandardowej turystyki sieciowej preferowanej w Europie Bałtyckiej.

4.3. Zasoby i standardy

Ludność gminy w 2002 roku wynosiła 4828 mieszkańców. Według prognozy biologicznej możliwy jest przyrost ludności do poziomu 5300 osób w okresie dwudziestu lat. W prognozie pomigracyjnej przy zachowaniu dotychczasowych tendencji społecznych należy się liczyć ze stabilizacją liczby mieszkańców w analogicznym okresie na poziomie 4860 osób. Do dalszych rozważań przyjęto 5000 mieszkańców gminy w 2020 roku.

Gęstość zaludnienia netto odniesiona do powierzchni terenów gminy bez lasów i wód wahać się będzie w okresie 20-lecia około 60 osób/km². Oznacza to, że gmina Liniewo spełnia obecnie i w przyszłości będzie spełniać warunki gmin urbanizujących się, wchodzących w skład obszarów aglomeracji. Jako standard gmin urbanizujących się przyjmuje się 50 osób/km² terenów netto (bez lasów i wód).

Dominującą cechą zagospodarowania gminy jest niski wskaźnik jednostkowy sumy terenów zurbanizowanych, przypadających na jednego mieszkańca. Łączna powierzchnia terenów zurbanizowanych bez terenów rekreacyjnych i komunikacyjnych, wynosi 86,0 ha. Standard efektywności wykorzystania terenów zagospodarowanych (Se), wyrażający się stosunkiem terenów zagospodarowanych ($Pt\ m^2$) do liczby mieszkańców (mk) wynosi:

$$Se = \frac{Pt\ m^2}{mk} = \frac{860000}{5000} = 172\ m^2 / mk$$

Średni standard efektywności wykorzystania terenów zagospodarowania w Polsce wynosi:

- w miastach 120 – 180 m²/mk,
- w gminach wiejskich 250 – 350 m²/mk.

Minimalny standard w miastach europejskich wynosi 100 m²/mk. Oznacza to, że w gminie Liniewo wskaźnik Se porównywalny jest do standardów występujących w miastach. Jest on rezultatem:

- dużego udziału budownictwa wielorodzinnego – 27% ogółu mieszkańców gminy zamieszkuje w zespołach zabudowy wielorodzinnej byłych PGR-ów,

- niskiego standardu zasiedlenia – 16,9 m² powierzchni użytkowej mieszkań przypadających na jednego mieszkańca,
- faktycznej zwartości zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Poprawa warunków mieszkaniowych z obecnych 16,9 m² p.u. mieszkań/osobę do zalecanego poziomu perspektywicznego 22,0 m² p.u./osobę przy następujących założeniach do 2020 roku:

- 5 000 mieszkańców gminy,
- przyrost powierzchni użytkowej mieszkań z 80,0 tys. m² do 110,0 tys. m² tj. o 30,0 tys. m²,
- 2,7 osób/gospodarstwo domowe,
- 60 m²p.u./mieszkanie,
- 1000 m² pt/mieszkanie,

oznacza potrzebę wyznaczenia 50,0 ha nowych terenów mieszkaniowych. Według geodezyjnego bilansu gruntów rezerwa terenów budowlanych (Bp) wyznaczonych planami miejscowymi wynosi 49,0 ha. Można by zatem uznać, że rezerwy terenów wyznaczone w planach miejscowych są wystarczające dla zaspokojenia przyszłych potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy. Nie mniej uznano za celowe wyznaczenie uzupełniających możliwości rozwoju zwartego dziewięciu miejscowości traktowanych jako ośrodki wzrostu.

Istotną cechą struktury przestrzennej gminy jest duże rozdrobnienie i rozproszenie osadnictwa wiejskiego. Problem ten ilustruje następujące zestawienie:

Osady wiejskie o zaludnieniu:	w gm. Liniewo	w Polsce
- poniżej 100 mieszkańców	55%	15%
- 101 do 500 mieszkańców	27%	68%
- 501 do 1000 mieszkańców	14%	13%
- powyżej 1001 mieszkańców	4%	6%

Największa dysproporcja występuje w grupie najmniejszych osad o zaludnieniu poniżej 100 osób. Problem rozproszenia osadnictwa ma istotny wpływ na koncepcję selektywnego rozwoju osadnictwa przyszłości. Pełną strukturę wielkości ośrodków wiejskich przedstawia tabl. nr 1.

tabl. 1. STRUKTURA WIELKOŚCI OŚRODKÓW WIEJSKICH W GMINIE LINIEWO

Ośrodki według liczby mieszkańców											
1- 50		51 - 100		101- 250		251 - 500		501 - 1000		powyżej 1000	
1. Brzęczek	5	1. Chrzutowo	55	1. Stary Wiec	134	1. Iłownica	269	1. Wysin	556	1. Liniewo	1052
2. Mestwinowo	8	2. Deka	57	2. Chrósty Wysińskie	190	2. Lubieszyn	280	2. Głodowo	573		
3. Bukowe Pole	30	3. Milonki	62	3. Sobącz	197	3. Garczyn	647	3. Orle	647		
4. Równe	31	4. Lubieszynek	89								
5. Stefanowo	38	5. Liniewskie Góry	90								
6. Rymanowiec	48	6. Płachty	100								
Suma	160	Suma	453	Suma	521	Suma	866	Suma	1776	Suma	1052
Łącznie 12 ośrodków (55%), 613 mk (12%)				Łącznie 6 ośrodków (27%), 1387 mk (29%)				Łącznie 4 ośrodki (18%), 2828 mk (59%)			

Podstawowym elementem struktury gminy są strefy polityki przestrzennej. Wynikają one z cech przestrzeni przyrodniczej, potencjalnych funkcji oraz sieci powiązań osiedli wiejskich. Główną osią powiązań zewnętrznych gminy jest droga wojewódzka nr 224. Jej przebieg niemal równoległy do granic byłego Wolnego Miasta Gdańska wskazuje na głębokie uwarunkowania geopolityczne jej geometrii. Krajobrazowy charakter drogi, wyróżniony w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego wskazuje, iż trasa ta, łącząc Powiśle z Kaszubami może stanowić główną oś przyszłej organizacji turystyki sieciowej. Niemal równoległa oś szlaku kolejowego, wyłączona obecnie z ruchu wraz z miejscowościami nanizanymi na te dwa układy komunikacyjne, tworzyć może centralny kręgosłup turystyki sieciowej w obrębie gminy. Z kluczowych miejsc tej podstawowej sieci, szlakami historycznymi mogą być powiązane proponowane rejony, miejsca i ośrodki wiejskie stanowiące cele ruchu turystycznego.

W oparciu o powyższe założenia dotyczące organizacji przestrzennej funkcji turystycznych wyróżniono trzy strefy polityki przestrzennej: północną, centralną i południową (rys. 1). W strefie północnej i południowej dominować będzie turystyka specjalistyczna traktowana jako cel ruchu turystycznego. W strefie centralnej dominować będzie ruch krajoznawczy bliskiego i dalekiego zasięgu oraz obsługa ruchu turystycznego.

4.4. Kierunki zagospodarowania

Podstawą formułowania kierunków polityki przestrzennej są:

- **zalecenia** ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, określające rozwój zrównoważony jako podstawę gospodarowania przestrzenią;
- **założenia** ekorozwoju, określane w ustawie o ochronie i kształtowaniu środowiska;
- **propozycje dla europejskiego środowiska zabudowanego**, zawarte w Białej Księdze Rady Architektów Europy 1995r.;
- **Agenda 21**;
- Projekt krajowych standardów urbanistycznych, sporządzony w Instytucie Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie w latach 1996 – 1997 pod

kierunkiem doc. dr Romualda Dylewskiego i prof. dr hab. arch. Macieja Nowakowskiego;

- pakt dla rolnictwa i obszarów wiejskich;
- czynniki wspierające i ograniczające rozwój.

Ogólne kierunki są rozwinięciem celów rozwoju oraz podstawą do konkretyzacji polityki przestrzennej sformułowanej w dalszej części opracowania. Zalecenia:

- (1) Równoważenie rozwoju w odniesieniu do struktury zagospodarowania rozumiane jest jako rozwój zdolny do zaspokojenia potrzeb obecnych, w sposób nie naruszający możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń, poprzez:
 - zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych z zachowaniem pojemności i odnawialności środowiska przyrodniczego;
 - zrównoważone gospodarowanie przestrzenią z zachowaniem elastyczności i sprawności funkcjonalnej;
 - zrównoważoną organizację społeczeństwa z zachowaniem sprawiedliwego dostępu do zasobów środowiskowych i wzrostu dobrobytu;
 - zrównoważony rozwój ekonomiczny z efektywnym wykorzystaniem energii i rozwojem infrastruktury;
 - zrównoważony system standardów urbanistycznych.
- (2) Planowanie i zarządzanie rozwojem przestrzennym w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym oraz zachowanie tożsamości kulturowej miejscowości.
- (3) Ukierunkowany rozwój gminy jako główny wyznacznik przyszłości z preferencją rozwoju wysokostandardowej turystyki, usług i rzemiosła towarzyszącego.
- (4) Rozwijanie agroturystyki wykorzystującej znaczące w skali regionalnej walory przyrodnicze i kulturowe przestrzeni w oparciu o własne domy rolników oraz nie użytkowane pomieszczenia gospodarcze (spichrze, stodoły, stare młyny).
- (5) Nawiązanie do „Systemu Turystyki Sieciowej” promowanej w Europie Bałtyckiej poprzez:
 - wykorzystanie dla celów turystyki sieciowej starych nasypów kolejowych

- tworzenie szlaków rowerowych o znaczeniu krajowym i regionalnym wraz z całym systemem obsługi tego ruchu (pola namiotowe, biwakowe, farmy ekologiczne tworzące ofertę gastronomiczną itp.);
 - promowanie w środowisku młodzieżowym tej formy turystyki krajoznawczej przez organizacje cyklicznych imprez sportowo – turystycznych o znaczeniu regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym.
- (6) Dopuszczenie koncentracji turystyki pobytowej w rejonach jeziornych, w sposób nie naruszający równowagi środowiskowej.
- (7) Oszczędne gospodarowanie zasobami terenowymi polegające na racjonalizacji wykorzystania przestrzeni zainwestowanych i preferowanie zwartego rozwoju miejscowości kluczowych w zakresie ujawnionych możliwości rozwoju.
- (8) Selektywny rozwój osadnictwa oparty na kompleksowych realizacjach miejsc pracy, zamieszkania, infrastruktury społecznej i technicznej w obrębie wyznaczonych stref.
- (9) Kształtowanie lokalnych biegunów wzrostu wskazanych do wielofunkcyjnego rozwoju; pożądane cechy centrów wzrostu:
- odpowiednia koncentracja liczby mieszkańców (zalecana wielkość 1500 osób),
 - wykształcone funkcje pozarolnicze,
 - wysokie wartości wskaźników wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - dobra dostępność sąsiadujących miejscowości,
 - odpowiednie możliwości rozwoju.
- (10) Stabilizacja liczby mieszkańców i zagospodarowania w miejscowościach poniżej 100 mieszkańców.
- (11) Ograniczenie rozproszenia zabudowy.
- (12) Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
- reparcelację byłych terenów popegeerowskich;
 - polaryzacje struktury agrarnej przez tworzenie dużych gospodarstw farmerskich (o preferowanej wielkości 20 - 30 ha) oraz małych, rodzinnych gospodarstw specjalistycznych;

- wspieranie produkcji ekologicznej, zdrowej żywności z uwagi na bardzo wysoką pracochłonność tej produkcji;
 - tworzenie gospodarstw doświadczalnych, wzorcowych, związanych z rynkiem zbytu obszaru metropolitalnego.
- (13) Wspieranie przedsiębiorczości okołorolniczej poprzez:
- tworzenie rynku hurtowego produktów rolnych;
 - przetwórstwo rolno-spożywcze; wspieranie tworzenia małych form przedsiębiorczości okołorolniczej (grupy producenckie, domy składowe).
- (14) Równoważenie rynku pracy przez wspieranie rozwoju małego biznesu (firm rodzinnych) – inkubator rozwoju.

4.5. Wyróżnione elementy struktury przestrzennej

W strukturze przestrzennej gminy wyróżnia się :

- strefy polityki przestrzennej,
- ośrodki wiejskie, którym przypisuje się dominujące funkcje i rodzaje polityki,
- rejony wskazane do specjalnych działań planistycznych,
- miejsca kluczowe.

Strefy polityki przestrzennej są wyrazem zróżnicowań wewnętrznych gminy wynikających z:

- uwarunkowań zewnętrznych dotyczących głównie systemu powiązań z regionami,
- uwarunkowań przyrodniczych determinujących zarówno dotychczasowe jak i przyszłe funkcje poszczególnych części gminy,
- uwarunkowań historycznych określających walory kulturowe poszczególnych części gminy,
- szans rozwojowych wynikających z możliwości rozwoju turystyki sieciowej,
- transformacji systemowej sprzyjającej procesom koncentracji zagospodarowania.

W rezultacie wyróżniono trzy następujące strefy polityki przestrzennej:

strefa 1 **centralna** wskazana do najwyższej aktywności i rozwoju systemu obsługi turystyki sieciowej krajoznawczej o znaczeniu tranzytowym i lokalnym. Jej struktura przestrzenna oparta jest na trzech osiach o znaczeniu potencjalnie turystycznym, łączących gminę Liniewo z Powiślem i centrum Kaszub (Kartuzy, Kaszubski Park Krajobrazowy). Są to:

- wojewódzka droga nr 224, wyróżniona w planie województwa jako droga krajobrazowa,
- potencjalny szlak turystyczny kolejowy lub rowerowy uwolnionym z ruchu szlakiem kolejowym Pszczółki – Skarszewy – Kościerzyna,
- szlak turystyki wodnej rzeki Więcisy.

strefa 2 **północna** predestynowana szczególnie do rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki w oparciu o gospodarstwa farmerskie.

strefa 3 **południowa**, w której poza rozwojem rolnictwa ekologicznego i agroturystyki może nastąpić rozwój turystyki pobytowej, pod warunkiem zachowania równowagi przyrodniczej w otoczeniu jezior.

Ośrodki wiejskie

W polityce osadniczej wyróżnia się dwie grupy miejscowości. Są to:

- ośrodki wzrostu wskazane do rozwoju,
- ośrodki wskazane do stabilizacji.

Lokalne ośrodki wzrostu obejmują największe miejscowości preferowane do równoważenia funkcjonalnego i rozwoju ze względu na atuty położenia w obszarze gminy. Ośrodki te wskazuje się do pierwszoplanowej koncentracji inwestycji, których celem byłoby równoważenie funkcjonalne w zakresie miejsc pracy, zamieszkania oraz infrastruktury społecznej i technicznej. Są to:

- wielofunkcyjne centra wskazane do koncentracji miejsc pracy i usług – Liniewo jako siedziba gminy; Wysin i Orle jako subcentra części północnej i południowej. Orle wymagać będzie specjalnych zabiegów restrukturyzacyjnych;
- ośrodki kluczowe dla rozwoju turystyki sieciowej – jest to Garczyn oraz miejscowości nanizane na główną oś ruchu turystycznego: Deką, Głódowo, Łownica, Lubieszyn, Płachty.

Pozostałych 14 ośrodków wskazuje się do stabilizacji jako miejsca obsługi rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i turystyki pobytowej w otoczeniu jezior.

Wyróżnione rejony:

W obszarze gminy wyróżnia się rejony o znaczącym potencjale rozwojowym, które poza niezbędnymi działaniami, wynikającymi z powszechnie obowiązującego prawa, wymagać będą wspomagających opracowań planistycznych. Są to opracowania przedprojektowe najbardziej atrakcyjnych rejonów, rokujących rozwinięciem specjalistycznej turystyki pobytowej; celem tych opracowań powinno być:

- rozwinięcie wytycznych i wskazań konserwatorskich,
- wyznaczenie szczególnych miejsc podlegających ochronie,
- opracowanie waloryzacji proturystycznej,
- wskazanie miejsc kluczowych dla wysokostandardowej turystyki specjalistycznej,
- wyznaczenie sieci powiązań istotnych dla ruchu turystycznego,
- wyznaczenie miejsc węzłowych dla lokalizacji obsługi ruchu turystycznego,
- ustalenie miejsc, które powinny być objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Są to następujące rejony wyznaczone na rysunku Studium:

- strefa centralna (1),
- zespół Orle – Garczyn – wskazany do restrukturyzacji (R1),
- trzy rejony dopuszczone do rozwoju funkcji rekreacyjnej pod warunkiem zachowania równowagi przyrodniczej.

(R2) otoczenie jezior rynnowych: Sobąckie, Liniewskie, Polaszkowski;

(R3) otoczenie jezior śródpolnych: Garczonki, Przybroda, Bukowiec;

(R4) otoczenie jezior Deka, Lonka i Gobrowo (Głodowo).

4.6. Polityka planistyczna

Realizacja przyjętych kierunków zagospodarowania wymaga, poza niezbędnymi działaniami wynikającymi z powszechnie obowiązującego prawa, wspomagających opracowań planistycznych. Wyróżniono opracowania przedprojektowe najbardziej atrakcyjnych rejonów, rokujących rozwinięciem specjalistycznej turystyki pobytowej. Dotyczy to wyznaczonych w studium czterech rejonów turystycznych (R1, R2, R3, R4). Dla pełnych obszarów objętych granicami rejonów niezbędne są opracowania przedprojektowe lub plany miejscowe całych rejonów, których celem być powinny:

- uporządkowanie struktury przestrzennej
- równoważenie zakresu dopuszczonej zabudowy z odpornością środowiska
- ustalenie miejsc, które mogą być przeznaczone pod zabudowę.

Obszary przeznaczone w Studium pod zabudowę obejmują następujące grupy terenów:

(1) wyznaczone w załączniku graficznym tereny rozwojowe dla dziewięciu ośrodków wzrostu obejmujących:

- wielofunkcyjne centra rozwoju: Liniewo, Wysin, Orle;
- miejscowości kluczowe dla rozwoju turystyki sieciowej: Garczyn, Głodowo, Deka, Iłownica, Lubieszyn, Płachty;
- miejsca kluczowe dla rozwoju turystyki sieciowej wyznaczone na rysunku Studium w skali 1: 25000.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości rozwojowych, wymienionych w niniejszym punkcie, należy wyznaczyć strefę ochrony konserwatorskiej:

- zabytkowych układów ruralistycznych,
- zespołów dworsko-parkowych z folwarkami,
- zabytkowych parków i cmentarzy.

Wokół wyżej wymienionych zespołów winny być również wyznaczone strefy ochrony krajobrazu.

- (2) tereny obecnie zabudowane i bezpośrednio do nich przyległe¹ 14 powstałych ośrodków wiejskich wskazanych do stabilizacji
- (3) tereny objęte uchwalonymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzonymi wg ustawy z dnia 7 lipca 1994 o zagospodarowaniu przestrzennym wyznaczone w skali 1:10 000 wg następującego wykazu:
- Nr XII/87/99 Rady Gminy Liniewo z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr: 101/1, 101/2, 101/4, 101/9, cz. dz. nr 101/10, cz. dz. nr 102, dz. nr 269, 270, 271, 272, 273, 280, 281, cz. dz. nr 40/2, dz. nr 151/6, 151/9, 151/2, cz. dz. nr 171/35, cz. dz. 171/28, dz. nr 174/15, 174/17, 23/2, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 309 na terenie wsi Chrztwo, gm. Liniewo
 - Nr XII/83/99 Rady Gminy Liniewo z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr: 58, 51/17, 51/18, 18/17, 18/19, cz. dz. 18/20, cz. dz. 67/11 i cz. dz. 67/12, 67/17, i cz. dz. 51/21 na terenie wsi Liniewo, gm. Liniewo
 - Nr XII/86/99 Rady Gminy Liniewo z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części działki nr: 39/4 i części działki nr 20 na terenie wsi Garczyn, gm. Liniewo
 - Nr XII/81/99 z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części działki nr: 59/4 na terenie wsi Lubieszyn, gm. Liniewo
 - Nr XII/82/99 z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr: 75/1, 10/5, 10/6 na terenie wsi Wysin, gm. Liniewo
 - Nr XII/84/99 z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części działki nr 173, cz. dz. nr 159, cz. dz. nr 158/20 i cz. dz. nr 69/3 na terenie wsi Sobącz, gm. Liniewo

¹ W rozumieniu art. 61 Ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

- nr XII/85/99 z dnia 3 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działek nr: 278/17, 278/21, 278/22, 278/24, 278/27, 278/28, 278/31, 278/32, 278/33, 278/34, 277/1, 160/1 i 161/3 na terenie wsi Głodowo, gm. Liniewo

(4) Tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego będącymi w trakcie procedury formalno-prawnej, według wykazu:

CHRZTOWO

- dz. 151/3 – pod zabudowę letniskową
- dz. 48 – pod zabudowę mieszkaniową
- dz. 136/2 – pod zabudowę letniskową
- dz. 171/9 – pod zabudowę mieszkaniową
- dz. 174/13 i dz. 174/1 – pod zabudowę letniskową
- dz. 149/1, 149/2, 149/3, 149/4, 149/5, 149/6 – pod zabudowę letniskową
- dz. 151/1 – pod zabudowę letniskową
- dz. 148 – pod zabudowę letniskową
- cz. dz. 341, dz. od 352 do 357, dz. 15, dz. od 331 do 340, cz. dz. od 358 do 365, dz. 366 i 367 – pod zabudowę letniskową
- dz. od 369 do 379, dz. 383 – pod zabudowę letniskową
- dz. od 384 do 392 – pod zabudowę letniskową
- dz. 149/7,11/3,11/4,11/6,11/7,11/8,11/9,11/10,11/11,11/12,11/13,11/14 -pod zabudowę letniskową

GARCZYN

- cz. dz. 192/1 – pod zabudowę mieszkaniową

GŁODOWO

- dz. 278/45 i 278/46 – pod zabudowę letniskową
- dz. 278/43 i 278/44 – pod zabudowę letniskową
- dz. 278/47 i 278/48 – pod zabudowę letniskową
- dz. 278/51 – pod zabudowę letniskową
- dz. 278/49 i 278/52 – pod zabudowę letniskową

LINIEWO

- dz. 18/19 – pod zabudowę letniskową

- dz. 156/4, 156/5, 156/7, 156/8, 156/9, 156/10, 156/11, 278/3, 278/4
i cz. dz. 156/12 – pod zabudowę lotniskową

SOBĄCZ

- dz. 144/15 – pod zabudowę mieszkaniową
- cz. dz. 128/1 – pod zabudowę mieszkaniową

WYSIN

- dz. 238/2 – pod zabudowę mieszkaniową z usługami

- (5) Tereny wnioskowane pod zabudowę w toku prac nad Studium wyznaczone na mapach uwarunkowań zagospodarowania w skali 1:10 000. Są to:

GARCZYN

- dz. 74, 165, 193/1, 205 – jako rekreacyjno - budowlane
- 200, 201/1, 414 – pod budownictwo mieszkaniowe

LINIEWO

- dz. 284/5, 374/6, 372 – jako budowlane i lotniskowe
- dz. 151/1, 208 – jako budowlane

LUBIESZYN

- cz. dz. 278/3 – jako budowlane

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW TRANSPORTOWYCH

Gmina Liniewo położona jest we wschodniej części powiatu kościerskiego na trasie przebiegu drogi wojewódzkiej nr 224, poprzez którą istnieje najszybsze połączenie z układem dróg krajowych i wojewódzkich łączących z siedzibą powiatu, aglomeracją trójmiejską oraz pozostałymi terenami kraju. Odległość Liniewa od Kościerzyny wynosi ok. 22 km, do Gdańska 46 km, do Tczewa 40 km.

Gmina leży poza głównymi trasami komunikacyjnymi co powoduje brak uciążliwości związanych z tranzytowym transportem towarowym.

Przez teren gminy przebiegają następujące drogi:

- droga wojewódzka DW 224 relacji Sopieszyno – Kartuzy – Nowa Karczma – Skarszewy – Tczew, długość na terenie gminy 11,8 km,
- drogi powiatowe:
 - DP 10413 – Deka – Pogódki – Góra (1,6 km na terenie gminy),

- DP 10414 – Orle – Garczyn – Kobyle – Góra (4,0 km),
- DP 10417 – Liniewo – Orle – Stara Kiszewa (6,5 km),
- DP 10419 – Sarnowy – Niedamowo – Sobącz – Liniewo (7,2 km),
- DP 10420 – Będomin – Barkoczyn – Sobącz (1,2 km),
- DP 10421 – Lubieszyn – Wysin – Głodowo (8,8 km),
- DP 10422 – Wysin – Szatarpy (3,8 km),
- DP 10423 – Stary Wiec – Szczodrowo – Porębska Huta (0,8 km)

Droga wojewódzka oraz większość dróg powiatowych posiada nawierzchnię asfaltową. Wyjątkami są drogi 10419 na odcinku od granicy gminy do miejscowości Sobącz oraz droga 10423 od miejscowości stary Wiec do granic gminy.

Zaledwie ok. 4,5 km dróg gminnych posiada nawierzchnię asfaltową, z czego najdłuższy odcinek to droga z Orla do Chrtowa (ok. 3 km), reszta to odcinki dróg w miejscowościach Liniewo, Garczyn, Lubieszyn, Orle. Niewielkie odcinki posiadają nawierzchnię utwardzłą (bruk, żwir). Pozostałe drogi gminne posiadają nawierzchnię gruntową, Wiele z nich, zwłaszcza w części południowo-wschodniej gminy, to drogi trudno przejezdne lub nieprzejezdne dla samochodów w okresie zimowym oraz po silnych opadach.

Teren gminy obsługiwany jest przez sieć komunikacji autobusowej PKS z dojazdem do Kościerzyny i Starogardu Gdańskiego. Przystanki znajdują się w następujących miejscowościach: Chrósty, Chrtowo, Deka, Garczyn, Głodowo, Iłownica, Liniewo, Orle, Płachty, Sobącz, Stary Wiec, Wysin. Teren gminy położony jest w strefie dwugodzinnego dojazdu autobusem do aglomeracji trójmiejskiej.

Przez teren gminy biegnie torowisko lokalnej, nieczynnej od kilku lat linii kolejowej, relacji Pszczółki – Kościerzyna.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego droga wojewódzka nr 224, na całym odcinku przebiegu przez gminę Liniewo, została określona jako droga o wysokim potencjale krajobrazowym, wobec czego pożądana jest wzdłuż niej budowa infrastruktury turystycznej.

Przez teren gminy przebiega, wyznaczona w ww Planie, regionalna trasa rowerowa nr 111 relacji Puck – Wejherowo – Kartuzy – Nowa Karczma – Skarszewy – Tczew.

Na terenie gminy możliwe są dwa warianty przebiegu:

- drogą wojewódzką nr 224 z pominięciem Liniewa i Starej Kiszewy,

- drogą wojewódzką nr 224 i drogą powiatową nr 10417 przez Liniewo i Starą Kiszewę.

5.1. Cele i kierunki polityki transportowej

- (1) Poprawa dostępności transportowej, zwłaszcza obszarów stanowiących o atrakcyjności gminy oraz regionu, jak np. obszary rekreacyjne.
- (2) Poprawa spójności regionu poprzez zmniejszenie czasu dostępności do obszaru metropolitalnego i centrów subregionów przez modernizację dróg dojazdowych do aglomeracji trójmiejskiej oraz integrację infrastrukturalną i organizacyjną regionalnego transportu pasażerskiego.
- (3) Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i zmniejszenie uciążliwości oraz szkodliwego oddziaływania na otoczenie poprzez budowę obwodnic oraz tworzenie struktur przestrzennych minimalizujących ryzyko występowania konfliktów pomiędzy różnymi użytkownikami infrastruktury transportowej, zmotoryzowanymi i niezmotoryzowanymi w miejscowości.
- (4) Poprawa spójności komunikacyjnej wewnątrz obszaru gminy, szczególnie w części południowo wschodniej.
- (5) Poprawa stanu nawierzchni dróg.
- (6) Budowa systemu infrastruktury rekreacyjnej i obsługi komunikacji wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 224 o wysokim potencjale krajobrazowym.
- (7) Lokalizacja MOP-u w strefie skrzyżowania drogi wojewódzkiej 224 i powiatowej 10417.

CZĘŚĆ III Zmiana Studium:

1. Uwarunkowania dla obszaru objętego Zmianą Studium, wymagane zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz.U. z dnia 12 czerwca 2012 r. poz. 647 z późn. zm.):

1.1. Wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Patrz Część I pkt. 1.1. charakterystyka ogólna gminy, Część II pkt. 1.1 Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego dokument podstawowy Studium.

Teren Zmiany Studium stanowi obszar w większości gruntów rolnych. W południowej części znajdują się jedynie nieliczne zabudowania mieszkaniowo usługowe. Teren jest nie uzbrojony. Jedynie wspomniane zabudowania są wyposażone w media. Poza tym przez teren przebiega napowietrzna linia energetyczna średniego napięcia.

Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego Uchwały Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Teren gminy Liniewo leży w strefa pojeziernej związanej z zespołami jezior i kompleksów leśnych o charakterze rolno-leśnym, leśnym i rekreacyjnym. Wchodzi w skład obszarów wymagających szczególnej polityki pro turystycznej, wskazanych do rozwoju turystyki kwalifikowanej i agroturystyki.

1.2. Wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Patrz punkt II. 4.6. polityka planistyczna dokument podstawowy Studium.

Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego Uchwały Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Głównym postulatem wynikającym z Planu województwa jest kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, przełamywanie regresu społecznego i gospodarczego, integracja obszaru oraz określenie zasad wykorzystania jego zasobów i walorów.

Jako jedną z podstawową zasadą kształtowania struktur osadniczych w odniesieniu do całej gminy jest odejścia od praktyki i mechanizmów funkcjonowania gospodarki przestrzennej, prowadzonej głównie w interesie właścicieli gruntów, a nie przyszłości mieszkańców i efektywnego kształtowania ładu przestrzennego.

Wprost w odniesieniu do obszaru objętego Zmianą Studium można wskazać jako jeden z kierunków zagospodarowania przyjęty w Planie to podniesienie gospodarczej atrakcyjności przestrzeni przez planistyczne i infrastrukturalne przygotowanie przez gminy terenów inwestycyjnych.

1.3. Wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Patrz punkt II pkt. 2.0. kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy w zakresie ochrony środowiska, dokumentu podstawowego studium.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Zmiany Studium znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wietcisy. Obowiązującą podstawą prawną jest Uchwała Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim.

W sąsiedztwie obszaru Zmiany Studium poza tym położone są następujące formy ochrony przyrody:

a) obszary Natura 2000:

SOOS PLH220074 „Lubieszyn” – oddalony o ok. 500 m w kierunku północno-zachodnim,

SOOS PLH220009 „Dolina Środkowej Wietcisy” – oddalony o ok. 1 580 m w kierunku północnym;

b) Rezerwaty przyrody:

„Orle nad Jeziorem Dużym” – oddalony o 4 850 m w kierunku południowym,

„Brzęczek” – oddalony w kierunku południowo-wschodnim o ponad 6 200 m;

c) Obszary Chronionego Krajobrazu:

OChK Doliny Polaszkowski – oddalony o 1 720 m w kierunku południowo-zachodnim.

Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego Uchwały Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Przyjmuje się koncepcję spójnej, równorzędnej ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz formułuje kierunki działań w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska przyrodniczego województwa pomorskiego.

W odniesieniu do terenu Zmiany Studium należy zaliczyć następujące działania:

a) redukcję zanieczyszczeń do wód i gleb pochodzących ze źródeł punktowych i obszarowych,

b) wprowadzanie elementów izolacji technicznej i biologicznej ograniczającej rozprzestrzenianie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych w obszarach zabudowy mieszkaniowej,

c) przestrzeganie realizacji opracowań planistycznych i prawidłowości ich zapisów w zakresie ochrony gruntów rolnych i leśnych (w opracowaniach ekofizjograficznych do planów miejscowych oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin),

d) ograniczenie emisji substancji do atmosfery, szczególnie przez zakłady wymienione w monitoringu WIOŚ, jako szczególnie uciążliwe dla środowiska.

1.4. Wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Patrz Część II pkt. 1.2 elementy ochrony konserwatorskiej - obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych.

W obszarze Zmiany Studium nie ma obiektów i obszarów o wartościach kulturowych. Na kierunku północno-wschodnim od obszaru Zmiany Studium znajduje się folwark w Płachtach.

Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego Uchwały Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego odnoszące się do terenu Zmiany Studium:

a) zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe,

b) ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości) - objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów,

c) ochrona istniejących panoram widokowych, w tym zakaz wznoszenia budynków i budowli przesłaniających ekspozycję krajobrazową z punktów widokowych oraz wprowadzania zieleni wysokiej; określanie w miejscowych dokumentach

planistycznych zasad zagospodarowania punktów widokowych i ochrony panoram,

1.5. Wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.

Patrz Część I pkt. 1.7 (Oświata i wychowanie) 1.8 (Ochrona zdrowia), 1.9. Obiekty kultury) dokumentu podstawowego Studium.

1.6. Wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

1.7. Wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Patrz Część I pkt. 3 uwarunkowania rozwoju dokumentu podstawowego Studium.

1.8. Wynikające ze stanu prawnego gruntów

Patrz punkt II.1.3 dokumentu podstawowego Studium.

W granicach Zmiany Studium grunty stanowią własność gminy Liniewo w północnej części, a tereny na południu grunty prywatne.

1.9. Wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Patrz punkt IV.3.2 dokumentu podstawowego Studium. W granicach Zmiany Studium nie ma obszarów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

1.10. Wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na obszarze objętym Zmianą Studium nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

1.11. Wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują udokumentowane złoża kopalin.

1.12. Wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują tereny górnicze.

1.13. Wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Patrz Część I pkt. 1.4 Jakość życia mieszkańców - Stopień wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej oraz Część II pkt. 5 Kierunki rozwoju systemów transportowych dokumentu podstawowego Studium.

Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego Uchwały Nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Podstawowe elementy infrastruktury transportowej na terenie gminy: droga wojewódzka nr 224 (przebiegająca wzdłuż granicy Zmiany Studium).

Droga wojewódzka nr 224 jest wskazana jako jedną z ważnych dla obsługi transportowej woj. pomorskiego jako powiązanie z autostradą A1 i została wskazana do modernizacji.

Wnioski i ustalenia wynikające z planu województwa w odniesieniu do terenu Zmiany Studium:

a) w zakresie zaopatrzenia w ciepło - zwiększenie wykorzystania odnawialnych

źródeł energii cieplnej,

b) w zakresie gospodarki wodno-ściekowej - intensyfikację, działań związanych z modernizacją i rozbudową wodociągów oraz urządzeń kanalizacyjnych, w gminach wiejskich - 75% mieszkańców powinno mieć dostęp do zbiorczej kanalizacji zakończonej oczyszczalnią ścieków; dla pozostałych przypadków proponuje się stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków,

c) w zakresie unieszkodliwiania odpadów komunalnych - w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla województwa pomorskiego proponuje się, aby gmina Liniewo obsługiwana była przez RIPOK Stary Las,

d) w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną m.in. budowa źródeł energii odnawialnych.

1.14. Wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W obszarze gminy Liniewo nie zostały określone zadania rządowe, służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisane w Centralnym Rejestrze Zadań Rządowych, a także zapisane w programach uchwalonych przez Radę Ministrów, ale nie wpisane do rejestru programów zawierających zadania rządowe, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

1.15. Wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Na obszarze Zmiany Studium nie występują obszary narażone na występowanie zagrożenia powodziowego.

1.16. Uwarunkowania wynikające z Programów Samorządu Województwa Pomorskiego w odniesieniu do Zmiany Studium

1) Program rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w województwie pomorskim do roku 2025:

Uchwalonym w 2010 r. „Program rozwoju elektroenergetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w województwie pomorskim do roku 2025” zakłada zrównoważony rozwój sektora elektroenergetycznego w regionie i wyznacza priorytetowe obszary działania.

Studium formułuje na zakończenie szereg rekomendacji dla Samorządu Województwa Pomorskiego oraz dla samorządów gminnych w zakresie realizacji programu rozwoju elektroenergetyki.

M.in. w odniesieniu do gminy Liniewo i obszaru Zmiany Studium można wskazać na podjęcie działań wspierających i promocyjnych dla rozwoju odnawialnych źródeł energii głównie: elektrowni wiatrowych, systemów solarnych i pomp ciepła.

2) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018

Dokument zawiera działania mające na celu utworzenie nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami zgodnie z polityką Ekologiczną Państwa i Krajowym Planem Inwestycyjnym dotyczącym gminy Liniewo.

W województwie pomorskim wyznaczono 7 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, gmina Liniewo zostały włączone do Regionu Południowego.

Zgodnie z przyjętym planem RIPOK Stary Las, posiada wystarczające zdolności przerobowe do przyjęcia i przetworzenia odpadów komunalnych z całego regionu.

Do zamknięcia i rekultywacji, są inne składowiska m.in. w Liniewskich Górach,

W regionie przewidziano funkcjonowania składowiska w Gostomiu, jako instalacji regionalnej w zakresie składowania pozostałości z sortowania zmieszanych odpadów komunalnych,

3) Program Ochrony Powietrza dla strefy kartusko kościerskiej

Działania długoterminowe zmierzające do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem oraz dotrzymania poziomu docelowego dla benzo[a]pirenu w strefie to:

- ograniczanie emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno – bytowej i technologicznej),
- ograniczenie emisji liniowej (komunikacyjnej),
- ograniczanie emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw,
- ograniczanie emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne,
- monitoring środowiska,
- edukacja ekologiczna.

2.0. Ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy dla obszaru objętego zmianą Studium, wymagane zgodnie z art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz.U. z dnia 12 czerwca 2012 r. poz. 647 z późn. zm.):

2.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Zmian Studium nie przewiduje zmian w strukturze przestrzennej gminy. Struktura przestrzenna gminy zostaje zachowana zgodnie z kierunkami przyjętym w dokumencie z 2003 r. patrz Część II Kierunki zagospodarowania przestrzennego pkt. 4.4 Kierunki zagospodarowania.

Zmiana Studium wprowadza zmianę przeznaczenia wyłącznie w granicach przyjętych w uchwale. Teren wyznaczony granicami uchwały Rady Gminy przeznacza się w części dla funkcji produkcyjno usługowych zastępując dotychczasowe określenie tego obszaru jako miejsce kluczowe dla rozwoju turystyki sieciowej. W granicach funkcji produkcyjno usługowej dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu energii odnawialnej jednak ograniczonej wyłącznie do budowy biogazowni lub paneli fotowoltaicznych przy zachowaniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych. W granicach oznaczonego na rysunku Zmiany Studium terenu musi również zostać zachowane ewentualne oddziaływanie inwestycji.

2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

Patrz Część II Kierunki zagospodarowania przestrzennego pkt. 4.5 Wyróżnione elementy struktury przestrzennej, dokument podstawowy studium.

W odniesieniu do kierunków zagospodarowania obszaru objętego Zmianą Studium to zakłada się, że szczegółowe ustalenia wskaźników i sposobu zagospodarowania terenu należy określić w oparciu o plan miejscowy zgodnie z wymaganiami wynikającymi z technologii i potrzeb planowanej działalności. Zaleca się wprowadzenie zieleni izolacyjno krajobrazowej. Konieczne jest również stosowanie rozwiązań pozwalających na ograniczenie oddziaływania planowanej inwestycji w granicach zainwestowania.

W granicach obszaru objętego Zmianą Studium nie przewiduje się wyłączenia terenów spod zabudowy.

2.3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Patrz Część II pkt. 3.2 kierunki ochrony zasobów lokalnych dokument podstawowy studium.

W odniesieniu do zasad ochrony krajobrazu należy przyjąć za podstawę warunki określone w Uchwale Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim.

Należy przyjąć generalną zasadę, że użytkowanie i zagospodarowanie terenów położonych w granicach objętych Zmianą Studium, a znajdujących się w sąsiedztwie obszarów Natura 2000 nie może pogorszyć stanu siedlisk

przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt danego obszaru objętego ochroną zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody.

2.4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Patrz zgodnie z Częścią II pkt. 1.2 elementy ochrony konserwatorskiej oraz pkt. 1.3 Elementy ochrony archeologicznej dokumentu podstawowego Studium.

Część terenu objętego Zmianą Studium znajduje się w strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej ekspozycji czynnej i biernej zespołu zabytkowego (folwark w Płachtach). Ochronę wartości kulturowych w/w obiektu należy podporządkować następującym działaniom:

- a) wprowadzenie ograniczenia dopuszczalności zabudowy na przedpolach ekspozycyjnych, zwartej zabudowy wiejskiej do zabudowy stanowiącej kontynuację naturalnych kierunków rozwoju lub wyłączenie z zabudowy,
- b) usunięcie (lub restylizacja i rekompozycja) elementów dysharmonijnych zagospodarowania w obszarze ochrony ekspozycji,
- c) rekultywacja i restylizacja struktury obszarów wpływających niekorzystnie na sąsiedztwo wartościowych obiektów lub ich widoków,
- d) wprowadzenie zakazu zabudowy na przedpolach ekspozycyjnych zespołów i obiektów zabytkowych objętych ścisłą ochroną.

2.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Patrz Część II pkt. 5.1 Cele i kierunki polityki transportowej dokumentu podstawowego studium.

Należy zapewnić spójny system zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków oraz właściwą gospodarkę wodami gruntowymi i powierzchniowymi biorąc pod uwagę uwarunkowania terenów przyległych.

2.6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Teren objęty Zmianą Studium nie jest przewidziany do lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

W granicach obszar objętego Zmianą Studium dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej, drogowej będących inwestycjami celu publicznego o znaczeniu lokalnym w zgodzie z funkcją przewidzianą w Zmianie Studium.

2.7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust.1

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

2.8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych.

2.9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

W niniejszej Zmianie Studium teren objęty zmianą wyznacza się jako obszar przewidziany do opracowania planu miejscowego w granicach przewidzianego zainwestowania dla funkcji produkcyjno usługowych.

2.10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Bez zmian pozostają ustalenia obowiązującego Studium

Na terenie objętym Zmianą Studium nie przewiduje się rozwoju funkcji rolniczej, ani leśnej. Dopuszcza się natomiast zagospodarowanie w postaci funkcji służących obsłudze rolnictwa.

2.11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

2.12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

2.13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. nr 41 poz. 412, z późn. zmianami)

Na terenie objętym Zmianą Studium nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

2.14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na terenach objętych Zmianą Studium nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

2.15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach terenu objętego Zmianą Studium nie występują tereny zamknięte.

2.16. Inne obszary problemowe

Obszaru objętego Zmianą Studium nie zidentyfikowano jako obszar problemowego.